

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
อาคม ระดมสุข

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

อาคม ระดมสุข. (2547) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร.

สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาการเงิน จำนวน 85 คน หมวดสังคม 146 คน หมวดวิทยาศาสตร์ 16 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 247 คน เป็นนักศึกษาชาย 69 คน และเป็นนักศึกษาหญิงจำนวน 178 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน(X_{17}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน(X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง(X_{19}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน(X_{20}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์(X_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{22})
2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติมี 14 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย(X_1) เพศหญิง(X_2) หมวดวิชา(X_3 - X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_6) รายได้ของผู้ปกครองของนักศึกษา(X_7) อาชีพของผู้ปกครองของนักศึกษา(X_8 - X_{10}) สถานภาพสมรสของผู้ปกครองของนักศึกษา(X_{11} - X_{13}) ระดับการศึกษาของบิดามารดา(X_{14} - X_{16}) และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา(X_{23})
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด มี 4 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน(X_{17}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน(X_{18}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียน

การสอน(X_{20}) การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา(X_{23}) ตามลำดับ ซึ่งทั้งสี่ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 57.5

4. สมการที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่

4.1 สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 22.669 + .532X_{17} + .537X_{18} + .267X_{20} - .133X_{23}$$

4.2 สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .462.X_{17} + .320X_{18} + .144X_{20} - .129X_{23}$$

Factors Affecting on Learning Behavior of First-Year Students
Receiving The Student Loan of Bangkok University in Bangkok

AN ABSTRACT
BY
AKOM RADOMSUK

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education degree in Educational Psychology
At Srinakharinwirot University

2004

Akom Radomsuk. (2004). *Factors Affecting on Learning Behavior of First-Year Students Receiving The Student Loan of Bangkok University in Bangkok*. Master Project. M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University.
Project Advisor : Assist. Prof. Pannarat Ploylearmsang .

The purpose of this research was to study factors affecting on learning behavior of first-year students receiving the student loan of Bangkok University in Bangkok in academic year 2003. The samples were 247 students ; 69 males and 178 females of first-year students. The instrument was the factors affecting on learning behavior of first-year students questionnaires. The data was analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation among 6 factors; learning – habit(X_{17}) further learning expectation(X_{18}) interpersonal relationship between students and parents(X_{19}) learning atmosphere(X_{20}) interpersonal relationship between students and teachers(X_{21}) interpersonal relationship between students and peer groups(X_{22}) with learning behavior of the student loan at .01 level.

2. There were no significantly correlation among 17 factors; male(X_1) female (X_2) education(X_3 - X_5) learning – achievement(X_6) parental occupations(X_8 - X_{10}) parents marital status(X_{11} - X_{13}) parental education level(X_{14} - X_{16}) student activity(X_{23}) with learning behavior of the student loan at .01 level.

3. There were significantly 4 factors affecting on learning behavior at .01 level ranking from the most to the least affectors were learning – habit(X_{17}) further learning expectation(X_{18}) learning atmosphere(X_{20}) student activity(X_{23}) There 4 factors could predicted learning behavior about percentage of 57.5.

4. There were significantly predicted equations of factors affecting on the learning behavior of first-year students receiving the student loan of Bangkok University in Bangkok at .01 level were as follows:

4.1 In terms of raw score were :

$$\hat{Y} = 22.669 + .532X_{17} + .537X_{18} + .267X_{20} - .133X_{23}$$

4.2 In terms of standard score were :

$$Z = .462.X_{17} + .320X_{18} + .144X_{20} - .129X_{23}$$

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และรองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำคำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตาอย่างสูง ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา และความเสียสละของท่านเป็นอย่างยิ่งจึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ดร.พาสนา จุฬรัตน์ ที่ให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ สุรี บุรณนิต รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สันติกาญจน์ ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการศึกษาและสวัสดิการ อาจารย์ ศรัณย์ ขจรไชยกุล หัวหน้าแผนกทุนการศึกษา ในฐานะผู้บังคับบัญชาที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และกำลังใจโดยตลอด

ขอขอบคุณคุณฉัตรทิศา ชินสุวรรณพาณิช ที่ดูแลให้คำปรึกษาในเรื่องสถิติ

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ สาขาจิตวิทยาการศึกษา ทุกคนที่เป็นกำลังใจให้แก่กัน

ขอขอบใจน้อง ๆ ในแผนกทุนการศึกษา นักศึกษาช่วยงานแผนกทุนการศึกษาทุกคนที่เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย และนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา รตท.สุรศักดิ์ ระดมสุข นางสมร ระดมสุข และสมาชิกทุกคนในครอบครัว ระดมสุข ของผู้วิจัยที่ให้ความห่วงใย ให้กำลังใจ และให้ทุนทรัพย์ในการศึกษา ตลอดจนแนวคิดด้วยดีเสมอมาซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมให้กับบิดา มารดา บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้สั่งสอนอบรมสร้างปัญญาแก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

อาคม ระดมสุข

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	9
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้.....	12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	20
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	46
3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	54
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	56
	วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	56
	การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	68
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4	การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า	72
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
	การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	81
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	81
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	93
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	93
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม.....	105
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ.....	121
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	127

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมวดวิชาและเพศ.....	55
2	แสดงจำนวนร้อยละที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ หมวดวิชา อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ระดับการศึกษา ของผู้ปกครอง.....	75
3	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	77
4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	78
5	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise	79
6	แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ	80
7	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน.....	122
8	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ทางการเรียน.....	122
9	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง.....	123
10	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ของการเรียนการสอน.....	124
11	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์.....	124
12	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน.....	125
13	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรม ของนักศึกษา.....	125
14	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียน ของนักศึกษา.....	126

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	9

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุล ทั้งปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 5) เนื่องจากการศึกษาช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ของชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตแต่แรกเกิด การพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างสรรค์พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 2540-2544 : 2)

ในระบบการศึกษาปัจจุบัน นักการศึกษาได้เน้นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน หลักสูตร เนื้อหาวิชาและตัวผู้สอนให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ถึงแม้ว่าจะมีการพัฒนากระบวนการ การเรียนการสอนให้ดีขึ้นและเหมาะสมเพียงใดก็ตามยังพบว่ามีปัญหาอื่นๆอีก เช่น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอบตก หรือลาออก (จรรยา วิรุฬรัตน์. 2521 : 112) ดังนั้นการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งเพราะเป็นรากฐานสำหรับช่วยให้บุคคลสามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จ ความสุข ความเจริญทั้งปวง ทั้งของตนเองและสังคม (กระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช . 2515 : 11)

ในปี พ.ศ. 2539 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 3,000 ล้านบาท เพื่อให้ นักเรียน นิสิต นักศึกษาได้กู้ยืมเงินในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้จัดสรรงบประมาณให้ทบวงมหาวิทยาลัย 1,200 ล้านบาท เพื่อจัดสรรให้สถาบันการศึกษา รวม 46 สถาบันนำไปให้นิสิตนักศึกษาในสถาบันได้กู้ยืมเงิน ทั้งนี้ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญด้านการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ว่าจะเป็น การศึกษาในระบบหรือนอกระบบ จนถึงระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนและพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 1)

การขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา ทำให้นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ เสียเปรียบนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และครอบครัวที่มีฐานะ

ทางเศรษฐกิจสูง ในด้านการจัดหาอุปกรณ์การศึกษา และตำราเรียน ซึ่งในการศึกษาระดับอุดมศึกษา นักศึกษายังต้องใช้เงินเพื่อการศึกษาเป็น ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม ค่าอุปกรณ์ ค่าตำราและอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่งด้วย ถ้านักศึกษาขาดแคลนเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย นักศึกษาย่อมมีปัญหามากมายทำให้ นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลและขาดสมาธิในการศึกษาเล่าเรียน นักศึกษาบางคนอาจต้องหยุดเรียนกลางคัน (สำเนาฯ ขจรศิลป์. 2537 : 148,156)

ปัญหาที่นักศึกษาไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน นอกเหนือจากปัญหาค่าใช้จ่ายแล้ว นั้น อาจเกิดจากพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสมคือ มาเรียนไม่ทัน ขาดเรียนบ่อย พุดคุยในห้องเรียน ขาดการวางแผนในการเรียน ไม่ส่งงานตามที่กำหนด ดังนี้ ฮิลเดรท (Hildreth.1969 :424) กล่าวว่า สาเหตุที่เด็กฉลาดจำนวนหนึ่งไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้น เกิดจากพฤติกรรมการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำไม่ดี ขาดความสนใจ เอาใจใส่และทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โฮลทซ์แมน (Holtzman. 1965 : 5) ที่ศึกษาเรื่องการสำรวจนิสัยทางการเรียนและทัศนคติต่อการเรียน พบว่า พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกล่าวคือ ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนที่เหมาะสมมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนสูง

จากประสบการณ์ในการทำงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จนถึงปัจจุบันพบว่า นักศึกษาที่ขอกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่วนหนึ่งมีปัญหาการขอกู้ยืมต่อในปีการศึกษาที่สูงขึ้น โดยมหาวิทยาลัยกรุงเทพมีเงื่อนไขว่าผู้มีสิทธิกู้ต่อเนื่องในปีการศึกษาถัดไป จะต้องมียผลการเรียน 2.00 ขึ้นไป จึงจะมีสิทธิขอกู้ต่อ ดังนั้นในปีการศึกษา 2546 ผู้วิจัย ได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 3 หมวดวิชา คือหมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่เป็นนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน 100 คน เป็นนักศึกษาชายจำนวน 44 คน และนักศึกษาหญิงจำนวน 56 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อคือ

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า ขณะที่นักศึกษาเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพนักศึกษามีปัญหาในเรื่องใด คำตอบมากที่สุดอันดับ 1 คือปัญหาด้านการเรียน ได้แก่ ขาดสมาธิในการเรียน ไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชา ไม่ตั้งใจเรียน จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 78 อันดับ 2 คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในอุปกรณ์การเรียน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า ปัญหาในข้อ 1 เกิดจากสาเหตุใด ปรากฏว่าเป็นสาเหตุจากปัญหาการเรียน คำตอบมากที่สุดอันดับ 1 คือพื้นฐานการเรียนไม่ดี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 58 อันดับ 2 ไม่ตั้งใจเรียน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33 อันดับ 3 ไม่พบทบทวนบทเรียน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9

จากการสำรวจพบว่าปัญหาของนักศึกษาเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ดังที่เมเรนส์ และเลมันส์ (Mehrens and Lehman. 1975 : 584) กล่าวว่า นักเรียนจะเรียนได้ดีมีได้ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือเชาวน์ปัญญาอย่างเดียว องค์ประกอบอื่นก็อาจมีอิทธิพลต่อการเรียนได้ ได้แก่ วุฒิภาวะ แรงจูงใจ นิสัยในการเรียน ทักษะคิดต่อการศึกษา ต่อครู โรงเรียน และวิชาที่เรียน ซึ่งสอดคล้องกับครันตัน และบราคลีย์ (Cranton and Barclay . 1985 : 136) กล่าวว่า พฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียน และเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน การสอน ผู้สอน และการมีสัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึงวิธีการเรียนของผู้เรียนที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าขณะนั้นเอง และโสภา ชูพิกุลชัย (2528 : 111) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การกระทำ หรือกิจกรรมที่นักเรียนแสดงออกในด้านการเรียน การตอบสนองหรือปฏิกิริยาที่นักเรียนมีต่อประสบการณ์สิ่งแวดล้อมในขณะที่เรียนด้วย ดังนั้นพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งพฤติกรรมการเรียนเป็นปัญหาที่ควรศึกษาเพื่อหาสาเหตุของปัญหาและหาแนวทางแก้ไขต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการวางนโยบายของผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว รวมถึงผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จด้านการเรียนมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 738 คน เป็นนักศึกษาชาย 205 คน และนักศึกษาหญิง 533 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 247 คน เป็นนักศึกษาชาย 69 คนและเป็นนักศึกษาหญิง 178 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) โดยมีคณะวิชา และเพศ เป็นชั้น (Strata)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่

- 2.1.1.1 เพศ
- 2.1.1.2 คณะที่กำลังศึกษา
- 2.1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.1.1.4 นิสัยทางการเรียน
- 2.1.1.5 ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

2.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

- 2.1.2.1ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
- 2.1.2.2 อาชีพของผู้ปกครอง
- 2.1.2.3 สถานภาพสมรสของบิดามารดา
- 2.1.2.4 ระดับการศึกษาของบิดามารดา
- 2.1.2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

2.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่

- 2.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
- 2.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- 2.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- 2.1.3.4 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การปฏิบัติตัวทางการเรียนของนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การปฏิบัติตัวในห้องเรียนที่มหาวิทยาลัย ขณะที่อาจารย์กำลังสอนในห้องเรียน ได้แก่ เข้าชั้นเรียนตรงเวลา นำอุปกรณ์การเรียนมาครบ ตั้งใจฟังอาจารย์สอน จดคำอธิบายของอาจารย์จากความเข้าใจของนักศึกษาเอง

1.2 การปฏิบัติตัวนอกห้องเรียน ได้แก่ การอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน การทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จและส่งตามเวลาที่กำหนด ไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย พยายามติดตามผลงานของคนที่ได้ทำไปแล้วเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ชั้นปีที่ 1 ในที่นี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่

2.1.1 เพศ ได้แก่ ชาย และหญิง

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษาซึ่งได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546

2.1.3 คณะวิชา แบ่งเป็น 3 หมวด คือหมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์

2.1.4 นิสยทางการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาเป็นประจำที่มีต่อการเรียน ได้แก่ การเข้าชั้นเรียนตรงต่อเวลา ความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน ความตั้งใจเรียน การทำงานตามที่ได้รับมอบหมายการฝึกฝนและทบทวนเนื้อหาบทเรียน การซักถามข้อสงสัยกับอาจารย์ทั้งภายในและนอกห้องเรียน

2.1.5 ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการเห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้นในอนาคต เพื่อสามารถวางแผนปฏิบัติด้านการเรียน เพื่อรองรับผลดีป้องกันผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติหรือ เว้นการปฏิบัติต่อการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเอง ทั้งนี้เพื่อป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นมาทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นในภายหลัง

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง หมายถึง การปฏิบัติตนของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อนักศึกษา และพฤติกรรมที่นักศึกษาที่ปฏิบัติต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความสัมพันธที่ดีต่อกันดังนี้

2.2.1.1 การปฏิบัติตนของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองต่อนักศึกษา ได้แก่ การให้ความรักความเอาใจใส่ต่อผลการเรียนของนักศึกษาให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับ

การเรียนรู้ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของสถาบันให้มีความไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน ตลอดทั้งคอยเป็นที่ปรึกษาทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัวของนักศึกษา

2.2.1.2 การปฏิบัติตนของนักศึกษา ต่อบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ได้แก่ การเคารพเชื่อฟังของนักศึกษาที่มีต่อบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง การช่วยเหลือกิจกรรมในครอบครัวที่ได้รับมอบหมาย การขอคำแนะนำหรือซักถามเมื่อมีข้อสงสัยในการเรียนหรือการให้ บิดา มารดามีส่วนรับรู้ในเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว

2.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา-มารดา หมายถึง รายได้ประจำเดือนของ บิดา - มารดา รวมกันโดยใช้เกณฑ์เฉลี่ยรายได้จากการทำงาน

2.2.3 อาชีพของบิดามารดา ได้แก่

2.2.3.1 อาชีพรับราชการ และรัฐวิสาหกิจ

2.2.3.2 อาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำประมง

เลี้ยงสัตว์

2.2.3.3 อาชีพรับจ้าง พนักงานบริษัท ค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว

2.2.4 สถานภาพสมรสของบิดามารดา ได้แก่

2.2.4.1 โสด

2.2.4.2 คู่

2.2.4.3 หม้าย

2.2.5 ระดับการศึกษาของบิดามารดา ได้แก่

2.2.5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

2.2.5.2 ปริญญาตรี

2.2.5.3 สูงกว่าปริญญาตรี

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

2.3.1 ลักษณะกายภาพของการเรียนการสอน ได้แก่ สถานที่เรียน ได้แก่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียนความสะอาดภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับปริมาณของนักศึกษาแสงสว่าง การถ่ายเทของอากาศภายในห้องเรียน และการปราศจากเสียงรบกวนภายในห้องเรียน

2.3.2 สื่อและอุปกรณ์การสอน ได้แก่ ความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์ความทันสมัย และคุณภาพของการใช้งาน

2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติตนของอาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อกันทั้งภายในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังนี้

2.4.1 การปฏิบัติตนของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ ความสนใจเอาใจใส่ต่อนักศึกษา การให้ความเป็นกันเอง การเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและ แสดงความคิดเห็น และการให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาทั้งทางด้านวิชาการและด้านส่วนตัว

2.4.2 การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การเคารพเชื่อฟัง ตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่อาจารย์สั่งสอนทั้งปัญหาการเรียนและปัญหา ส่วนตัว

2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษาและเพื่อนที่มีต่อกันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การให้ความช่วยเหลือพึ่งพาส่งกันและกัน การไว้วางใจต่อกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันด้วยความ เต็มใจ

2.6 การเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง การที่นักศึกษาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม สำหรับนักศึกษา ซึ่งลักษณะการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องนั้นแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.6.1 การเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ การเข้าไปเป็นคณะทำงาน หรือ การเป็นสมาชิกของชมรมต่างๆ ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรม

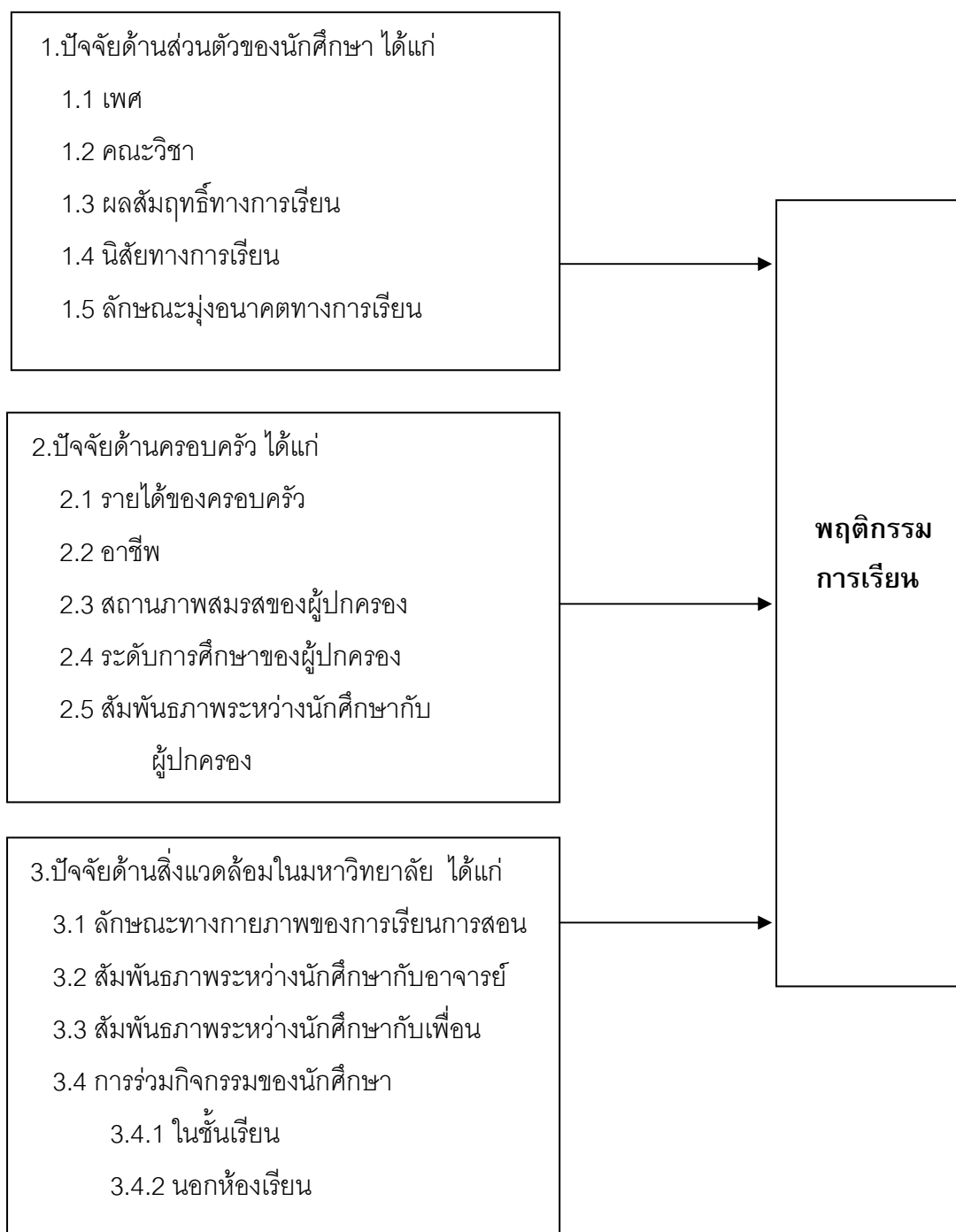
2.6.2 การเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องโดยอ้อม ได้แก่ การเข้าไปเป็นผู้ร่วมกิจกรรม โดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆกับกิจกรรมที่จัดขึ้น

3. นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้ได้สิทธิกู้เงินกองทุนเงินให้ กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยเป็นนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน
  - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
  - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว
    - 2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว
    - 2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว
  - 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว
    - 2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว
    - 2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว
  - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม
    - 2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม
    - 2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

1.1.1 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

1.1.1.1 พฤติกรรมการเรียนและนิสัยในการเรียน

โฮลทซ์แมน (Holtzman, 1965 : 17) ได้กล่าวถึงนิสัยในการเรียนว่า หมายถึงพฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ

1. การใช้เวลาเรียน ได้แก่การรู้จักใช้เวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม และการทำงาน โดยรู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำอะไรก่อนหลัง ไม่ผัดผ่อน หลีกเลียง รอเวลาทำในเวลากระชั้นชิดไม่เสียเวลากับเรื่องที่ไม่เป็นสาระจนเกินควร และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา

2. วิธีการเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนที่ถูกต้อง มีการวางแผนเตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบ รอบคอบ ทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปว่านิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมที่สืบเนื่องมาจากทักษะในการเรียนและเทคนิคในการเรียนสำหรับนักศึกษาอาจถือได้ว่าเป็นเทคนิคในการเรียนอย่างหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำโดยพฤติกรรมส่วนนี้มาจากเทคนิคในการเรียนรวมถึงการทำงานและการใช้เวลาอย่างเหมาะสมของนักศึกษาด้วย

เครนตัน และบาร์คเลย์ (Cranston and Barclay. 1985 : 136) ได้ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียน และเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน การสอน ผู้สอน และสัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง วิธีการเรียนของผู้เรียนที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าขณะนั้นนั่นเอง

ธีรยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525 :33) ได้อธิบายความหมายและลักษณะของ พฤติกรรมการเรียนพอสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การกระทำ หรือกิจกรรมที่นักเรียนแสดงออกเพื่อมุ่งพัฒนาในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ในวิชาต่าง ๆ

โสภ ฐพิกุลชัย (2528 : 111) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการเรียน หมายถึง การกระทำ หรือกิจกรรมที่นักเรียนแสดงออกในด้านการเรียนรวมทั้ง การตอบสนองหรือปฏิกิริยาที่นักเรียนมีต่อประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมในขณะที่เรียนด้วย ดังนั้น พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

ศรีพร วีระพันธ์ (2533 : 10) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการเรียนว่า หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การฟัง การอ่าน การจดโน้ต การจำ และการเตรียมตัวสอบ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าพฤติกรรมการเรียน หมายถึง การปฏิบัติตัวของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนได้อย่างเหมาะสมกับวันเวลาและสถานที่ ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การเข้าเรียน การฟัง การอ่าน การจดโน้ตเพื่อช่วยจำ การส่งการบ้าน การทบทวนบทเรียน และการเตรียมตัวสอบ เป็นต้น

1.1.1.2 ประเภทของวิธีการเรียนและพฤติกรรมการเรียน

ประสาธ อิศระปรีดา (2538 : 176) ได้กล่าวว่าคนเรียนได้ดีในแนวทางที่แตกต่างกัน ความแตกต่างนี้เรียกว่า “ความแตกต่างด้านสไตล์การเรียน” สไตล์การเรียนก็คือ

ลักษณะนิสัยหรือความชอบแต่ละคนในสภาพการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น บางคนชอบเรียนในที่เงียบสงบ บางคนชอบเรียนท่ามกลางเสียงอึกทึก บางคนชอบคิด บางคนชอบทำ เป็นต้น

เชอริล ริชแมน และแอนโทนี กาช่า (ศักดิ์ชาย ชูศรีโคม. 2535 : 20 ; อ้างอิงจาก Sheril Reichman and Anthony. 1975 : 86 – 87) ได้แบ่งประเภทของวิธีการเรียนรู้ไว้ 6 แบบ คือ

1. แบบอิสระ ลักษณะผู้เรียนแบบนี้ชอบที่จะคิดและทำงานในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง
2. แบบหลีกเลี่ยง ผู้เรียนแบบนี้จะไม่สนใจการเรียนรู้เนื้อหาวิชาในชั้นเรียนตามแบบแผนทัศนะของผู้เรียนแบบนี้เห็นว่าห้องเรียนเป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจ
3. แบบร่วมมือ ผู้เรียนแบบนี้รู้สึกว่าคุณสามารถเรียนรู้ได้มากที่สุด โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้และความสามารถซึ่งกันและกัน
4. แบบพึ่งพา ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้เป็นแบบที่แสดงความอยากเรียนรู้น้อย และจะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เรียน
5. แบบแบ่งชั้นเรียน แบบนี้ผู้เรียนจะเขียนเนื้อหาวิชาเพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน
6. แบบมีส่วนร่วม ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ต้องการที่จะเรียนรู้เนื้อหาวิชาและชอบเข้าชั้นเรียนมีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ให้มากที่สุดจากชั้นเรียน

จากการแบ่งวิธีการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่านักศึกษาแต่ละคนจะมีวิธีการเรียนหรือพฤติกรรมการเรียนที่เป็นลักษณะเฉพาะตนแตกต่างกันไป ตามความชอบของแต่ละคนในสภาพการเรียนรู้ต่าง ๆ

1.1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

อนกกูล กริแสง (2520 : 43 – 50) ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของวิธีการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการเรียนว่านักเรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนที่ดีนั้นจะต้องมีวิธีการเรียนที่ถูกต้อง โดยวิธีการเรียนมีองค์ประกอบที่นักเรียนจะต้องให้ความสนใจคือ การฝึกฝน การรู้ผลงาน การแบ่งบทเรียนเป็นตอน ๆ การใช้ประสาทรับรู้ช่วยในการเรียน เครื่องล่อใจ หมายถึง สิ่งของหรือสถานการณ์ที่ ทำให้เกิดแรงจูงใจ ให้ทำกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรม และความเอาใจใส่ต่อการเรียน

สงัด อุทรานันท์ (2525 : 42) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า องค์ประกอบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนนั้น นอกเหนือจากวิธีการเรียนแล้ว ลักษณะของการเรียน อัตราการเรียนของผู้เรียนก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน

รุ่งทิวา จักรกร (2527 : 21) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนประกอบด้วย

1. ลักษณะของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ความพร้อม ความต้องการที่จะเรียนรู้ ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ที่อยากจะเรียนรู้ ความสามารถในการจัดสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ระดับเชาวน์ปัญญา เจตคติต่อการเรียนรู้ และสุขภาพจิต

2. ลักษณะของสิ่งที่จะเรียนรู้ซึ่งจะเรียนรู้ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

(1) บทเรียน ได้แก่ เนื้อหาสาระหรือเรื่องราวที่จะเรียน โดยลักษณะของบทเรียนที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ คือ ความสั้น – ยาวของบทเรียน ความยาก – ง่ายของบทเรียน เป็นต้น

(2) สื่อประกอบการเรียน ได้แก่ สื่อการเรียนต่าง ๆ ที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น เช่น หนังสือ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ ภาพยนตร์ และอื่นๆ โดยลักษณะของสื่อประกอบของบทเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ได้แก่ ความชัดเจน ความซับซ้อน และความเหมาะสมของสื่อ

3. วิธีการเรียนรู้ การเรียนรู้ของบุคคลอาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

(1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง

(2) การเรียนรู้โดยมีครูสอน

4. แรงจูงใจในการเรียน จะเป็นสิ่งกระตุ้น หรือแรงดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมทางการเรียนรู้ออกมา ความต้องการอยากรู้ อยากรพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า มีความพึงพอใจที่จะเรียนมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียน ต่อครูผู้สอน ย่อมก่อให้เกิดผลการเรียนที่น่าพอใจ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษานั้น ประกอบด้วยลักษณะของผู้เรียน ลักษณะของสิ่งที่จะเรียนรู้ แรงจูงใจในการเรียน และวิธีการเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมานี้จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนตามความมุ่งหวังหรือไม่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.3 การพัฒนาพฤติกรรมการเรียน

พฤติกรรมการเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้าผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่ดี ก็จะมีผลให้การเรียนต่ำ แต่อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการเรียนสามารถพัฒนาได้ ดังที่มีผู้เสนอแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาให้เกิด พฤติกรรมการเรียน ไว้ดังนี้

ก่อ สวัสดิ์พานิช (2525 : 2) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน หรือวิธีการเรียนที่ดีนั้นว่า เป็นสิ่งที่ปฏิบัติยากในตอนต้น แต่ถ้าปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว วิธีเรียนนั้นก็จะติดเป็นนิสัยประจำตัว ซึ่งเป็นพฤติกรรมการเรียนที่ดี ได้แก่ การแบ่งเวลาสำหรับศึกษาไว้เป็นสัดส่วน เมื่อถึงเวลาเรียนก็เรียน ตั้งอกตั้งใจเรียน พยายามรักษาเวลา และทำตารางเวลาที่กำหนดไว้ให้ได้ทุกวัน หาสถานที่ต้องศึกษาให้เหมาะสม บังคับใจให้แน่วแน่ต่อการเรียน และทำงานต้องให้สำเร็จ กำหนดงานที่จะทำไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถ

สุนทรี พริยกิจ (2527 : 19) กล่าวโดยสรุปไว้ว่า การปฏิบัติตนในขณะที่เรียนในห้องเรียนควรปฏิบัติตามหลักหัวใจนักปราชญ์ ดังนี้คือ สุ แปลว่า ฟัง ต้องฟังด้วยอาการตื่นตัวอยู่เสมอ จิ(จินต) แปลว่า คิด เมื่อฟังคำอธิบายของครูก็นำมาคิดไตร่ตรองแล้วถ้าหากสงสัยต้องขอข้อสงสัยให้ได้ ปุ (ปุจฉา) แปลว่า ไตร่ตรองเมื่อสงสัยต้องถาม ลิ (ลิขิต) แปลว่า จด หลังจากคิดไตร่ตรองแยกแยะเนื้อหาแล้วให้จดแบบย่อไว้ ส่วนการปฏิบัติตนนอกห้องเรียนควรทำตารางเรียนสำหรับตนเอง

เสรี เกียรติบรรลือ (2529 : 61) ได้เสนอแนวทางในการสร้างความสามารถในการเรียนรู้ไว้ 6 ประการดังนี้ รู้เรื่องที่ต้องเรียนให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ เป็นภาพรวมของเรื่องทั้งหมด เรื่องที่มีเนื้อหาซับซ้อนการอ่านอย่างช้า ๆ จะทำให้เข้าใจและจดจำได้ดี หรืออาจจะใช้วิธีอ่านออกเสียงเบา ๆ จะทำให้จดจำได้ดีขึ้น พยายามหาวิธีการหรือเทคนิคต่าง ๆ ช่วยความจำหรืออาจจัดแยกข้อมูลนั้นออกเป็นประเภทเป็นกลุ่มตามความมุ่งหมายเดียวกันก็จะทำให้ช่วยจำง่ายขึ้น และหาแบบฉบับในการเรียนรู้ของตน

นอกจากนี้ สมิธ (Smith.1970 : 2-35) ได้เสนอแนะวิธีในการเรียนที่ดีขึ้นโดยปรับปรุงด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การอ่าน องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ คือ ความเร็วและความเข้าใจในเนื้อหาการอ่านที่รวดเร็วทำให้บุคคลสามารถอ่านเนื้อเรื่องได้มากกว่าหรือทบทวนเรื่องราวเดิมซ้ำ ๆ ได้หลายครั้ง ในช่วงเวลาที่จำกัด ส่วนความเข้าใจในเนื้อหาจะต้องพยายามจำจุดมุ่งหมายของเรื่องนั้นให้ได้

2. การขีดเส้นใต้ เพื่อบ่งจุดสำคัญที่อาจเป็นปัญหา ข้อเท็จจริงความคิดเห็นของผู้เรียนเพื่อจำไว้ หรือทำให้เห็นได้ง่ายชัดเจนหรือแสดงจุดอ่อนที่เรายังไม่เข้าใจ

3. การจดโน้ต การจดโน้ตส่วนที่สำคัญที่ได้อ่านหรือรับฟังจะช่วยให้จำได้

4. การทบทวนหลังจากที่ได้เรียนมาแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทบทวนเรื่องที่ได้เรียนมาโดยใช้ช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เพื่อคงความรอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ ไว้

5. การเขียน การเขียนรายงานหรือทำการบ้านที่ไม่ได้อาจเนื่องมาจากไม่รู้เรื่องนั้นจริง ๆ ซึ่งปรับปรุงได้โดยศึกษาให้เข้าใจ

6. การใช้ห้องสมุด

ทิพาวดี เมฆะวรรณะ (2529 : 3-26) ได้เสนอวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนมองเห็นปัญหาของตน เมื่อผู้เรียนตระหนักว่าวิธีการเรียนในปัจจุบันของตนยังไม่ได้พอที่จะประสบผลสำเร็จในการเรียนตามที่ตนมุ่งหมายด้วยสาเหตุใดก็ตาม ก็แสดงว่าผู้เรียนเริ่มมองเห็นปัญหาของตนแล้ว

ขั้นที่ 2 มองวิธีการแก้ปัญหา เมื่อผู้เรียนต้องการปรับปรุงตนเองก็เริ่มต้นหาทางที่จะแก้ปัญหา ซึ่งระยะนี้เป็นระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะแสวงหาผู้ช่วยเหลือ เช่นปรึกษากับครูหรือขอรับบริการจากครูแนะแนว

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา โดยมีหลักการที่ควรยึด 6 ประการด้วยกันคือ

1. สะสม (Gradualness) คือ การเรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป สะสมวันละนิด ไม่ใช่หักโหมเฉพาะก่อนสอบเพียง 5-6 วัน
2. ทำซ้ำ (Repetition) การป้องกันการลืมด้วยการท่องและทำแบบฝึกหัดซ้ำ ๆ
3. ย้ำแรงเสริม (Reinforcement) อาจเป็นการให้รางวัลตนเองชมเชยตนเองเพื่อให้เกิดกำลังใจในการเรียน
4. เพิ่มความกระตือรือร้น (Active Learning) ต้องมีความใส่ใจเรื่องที่อ่านตลอดจนการคิดหรือการกระทำสิ่งที่ตนต้องการเสมอ
5. เน้นการปฏิบัติ (Practice) เมื่อศึกษาทฤษฎีแล้วควรลงมือปฏิบัติด้วย เพื่อให้เกิดความชำนาญและทำได้แม่นยำ
6. หาสิ่งเร้าใจ (Stimulus Control) โดยอาศัยการจัดสิ่งแวดล้อมเข้าช่วยเป็นตัวกระตุ้นด้วย

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงวิธีในการเรียน อาจใช้วิธีการดังนี้

1. การจัดตารางเรียน เป็นการวางแผนล่วงหน้า จัดแบ่งเวลาที่เหมาะสมและเป็นตัวกระตุ้นให้เร่งทำงานโดยบรรลุเป้าหมาย
2. เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนให้ตนเองด้วยวิธีที่เหมาะสมกับตนเอง
3. เรียนจากตำราด้วยการอ่าน คิด สรุป และถามตนเอง
4. ฝึกการบันทึก เช่น การเขียนตัวโน้ต เขียนลดหลั่นกัน ใช้ปากกาต่างสีขีดหรือบันทึกตามลำดับความสำคัญ เป็นต้น

5. ฝึกเทคนิคการอ่านอย่างรวดเร็ว เช่น อ่านนำ การอ่านเป็นช่วงประโยค การอ่านเฉพาะใจความสำคัญ การอ่านคร่าว ๆ หรืออ่านผ่านตา

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนที่ดีนั้นจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นของแต่ละบุคคล ซึ่งมีองค์ประกอบต่าง ๆ ในการมีส่วนส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียน อันได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู ความพร้อมหรือธรรมชาติของผู้เรียน สภาพแวดล้อม อุปกรณ์การเรียน เพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งนี้ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างจริงจังและต่อเนื่องของตัวนักศึกษาเอง โดยเริ่มจากการสำรวจว่าตนเองบกพร่องในพฤติกรรมใด เมื่อได้รับข้อมูลแล้วจึงนำไปปฏิบัติพร้อมกับหาวิธีปรับปรุงพฤติกรรมดังกล่าวให้เหมาะสมกับตนเองเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปอันจะนำไปสู่ความสำเร็จด้านการเรียนในที่สุด

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

คาร์เตอร์ (Carter. 1962 : 51) ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนในระดับชั้น 7 และ 8 จำนวน 725 คน ใช้คะแนนสัมฤทธิ์ที่ได้จากแบบทดสอบ SAT (Stanford Achievement Test) กับคะแนนเชาวนปัญญาจากแบบทดสอบ เชาวนปัญญาของเฮร์แมนและเนลสัน (Herman – Nelson Intelligence Test) เป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างใช้แบบสำรวจพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียน CSMS (California Study Methods Survey) พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าระดับความสามารถมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ

ฮาสลาม และบราวน์ (Haslam and Brown. 1968 : 223) ศึกษาว่าการสอนทักษะการเรียนอย่างมีระบบระเบียบจะช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดีขึ้นหรือไม่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 74 คน ที่โรงเรียนไฮแลนด์ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ให้กลุ่มทดลองเรียนวิชาการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (The Brown – Holtman Effective Study Course) กลุ่มควบคุมไม่ให้เรียนวิชาดังกล่าว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียน (Brown –Holtman Survey of Study Habits Attitudes) ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน The Brown – Holtman Effective Study Course เพื่อดูว่าในกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงทักษะทางการเรียนหรือไม่ ผลจากการเปรียบเทียบนักเรียนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยดูคะแนนเรียนและคะแนนจากแบบทดสอบการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (The Effective Study Test)

ปรากฏว่ากลุ่มทดลองได้คะแนนเรียนและคะแนนจากแบบทดสอบดังกล่าวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ความรู้และฝึกทักษะทางการเรียนนอกจากจะส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังช่วยปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนและเจตคติในการเรียน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ดีขึ้นด้วย

ไลท์ และอเล็กซาคอส (Light and Alexakos. 1970 : 450) ได้ศึกษาว่าการแนะแนวเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มช่วยปรับปรุงพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนหรือไม่ โดยศึกษากับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 และ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการแนะแนวเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม กลุ่ม 3 เป็นกลุ่มควบคุมไม่ให้คำปรึกษาแนะแนว ก่อนและหลังให้คำปรึกษาแนะแนวแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของเรนนี (Renn's Inventory of Study Habits) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทดสอบค่า (t - test) แล้ววิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคำปรึกษาแนะแนวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ .01

บริกซ์ ไคซี และมอร์เลย์ (มณีรัตน์ เนียมทอง. 2535 : 34 ;อ้างอิงจาก Briggs, Morry and othets. 1971 : 347) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลของการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรม การเรียนที่มีต่อผลการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้ทดลองสร้างขบวนการบางอย่างเพื่อให้ นิสิตเกิดความพอใจเกี่ยวกับสภาพการเรียน การสอนและวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเทคนิคของโรบินสัน (The Robinson SQ 3R) ให้แก่กลุ่มทดลองเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่ากลุ่มควบคุม คะแนนของสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในด้านการเรียนนั้นถ้าได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นแล้วจะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จารุลักษณ์ พินพรหมราช (2529 : 52-54) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนกิจกรรมกลุ่มและกลุ่มที่ได้รับการ ข้อเสนอแนะ กลุ่มละ 15 คน หลังจากการฝึกฝนกิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ธาริณี เจียรวัฒนะ (2531 : 65) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่มีส่วนส่งเสริมผลสำเร็จในการเรียนวิทยาศาสตร์ ตามการรับรู้ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูง ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูง จำนวน 283 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่มีส่วนส่งเสริมการเรียนในระดับมากที่สุด คือ การตั้งใจเรียนเสมอ การติดตามเรื่องที่เรียนเสมอ การทำการบ้านด้วยตนเอง และพฤติกรรมการสอนของครูมีส่วนส่งเสริมการเรียนในระดับมากที่สุด คือ การให้เนื้อหาชัดเจน การเฉลยข้อสอบเพื่อให้นักเรียนรู้จุดบกพร่องของตนเองทุกครั้ง การให้การบ้าน แบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบเสมอ ครูมีความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนเสมอ ครูเข้าใจปัญหาและความรู้สึกของนักเรียน การสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน ครูมีอารมณ์มั่นคงแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล ใจกว้าง และโอบอ้อมอารี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมในการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่ตั้งใจในการเรียนสูงมีพฤติกรรมในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเมื่อนักเรียนได้ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมในการเรียนให้ดีขึ้นแล้วจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541 : 118) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 1,370 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรเพศหญิง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้เวลาในการเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรเพศชายมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรชาวนับัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองสถานภาพสมรสของบิดามารดา ระดับชั้นเรียน และขนาดของโรงเรียน ไม่พบความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเรียงลำดับจากส่งผลมากที่สุดไปย้งน้อยที่สุด ได้แก่ การใช้เวลาในการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน เพศหญิง ทัศนคติต่อการเรียน อาชีพรับจ้าง ตามลำดับสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเรียนได้ร้อยละ 62.90

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพรสคอตท์ (Prescott, 1996 : 14 – 16) ผู้อำนวยการสถาบันค้นคว้าเรื่องเด็กแห่งมหาวิทยาลัยแมรีแลนด์ ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพ ข้อบกพร่องและลักษณะท่าทางของร่างกาย
  2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
  3. องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรม และฐานะทางบ้าน
  4. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน
  5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติและแรงจูงใจ
  6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์
- เพรสคอตท์ ได้กล่าวว่า องค์ประกอบทั้ง 6 ด้านนี้ โดยธรรมชาติแล้วบางองค์ประกอบเป็นสิ่งที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่บางองค์ประกอบเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันไป

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

คาร์ (Carr, 1956 : 93 – 94) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาในภาคที่ 1 ของปีการศึกษา 1951 – 1952 โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่เรียนดีและกลุ่มที่เรียนอ่อน โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจเป็นแบบสำรวจปัญหาของมูนนี่ (Mooney Problem Check List) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำจะมีปัญหาทางการเรียนสูง ส่วนนักศึกษาผลการเรียนสูงจะมีปัญหาอื่น ๆ มากกว่าปัญหาทางการเรียน

เพรสคอตต์ (Prescott. 1996 : 14–16) ได้ทำการศึกษาวิจัยและสรุปองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย (Physical factors) ได้แก่ อัตราการเติบโตของร่างกาย สุขภาพของร่างกาย ข้อบกพร่องทางด้านร่างกายและลักษณะท่าทาง
2. องค์ประกอบทางด้านความรัก (Love factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ ระหว่างบิดามารดา ความสัมพันธ์ ระหว่างบิดามารดาและบุตร และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
3. องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (Culture and socialization factors) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมและฐานะทางเศรษฐกิจ
4. องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง (Self – development factors) ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติ แรงจูงใจและความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนต่อการเรียน
5. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Peer group factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน
6. องค์ประกอบด้านการปรับตัว (Self - adjustment factors) ได้แก่ การปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

โบว์แมน (Bowman. 1965 : 8) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมิได้ขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาด้วย เช่น วิธีการสอนของอาจารย์ ธรรมชาติของนักศึกษา ทศนคติของนักศึกษาที่มีผลต่อวิชาการ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 141) ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตภายในโรงเรียนกับนักเรียนเกรดเก้า พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาทั้งทางด้านครอบครัวและในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมดื้อ ขัดขืน มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์และมีอาการทางโรคประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตัวเองได้ เข้ากับสังคมได้ดี และมีความอดทนทางด้านอารมณ์และจิตใจ

แอสติน (Astin. 1971 : 3 – 20) ได้ศึกษาการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการลาออกกลางคันของนักศึกษา โดยทำการวิจัยกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากสถาบันระดับวิทยาลัย 2 ปี และ 4 ปี ในประเทศสหรัฐอเมริกา รวม 180 สถาบัน จำนวน 36,581 คน ตัวแปรที่

สำคัญคือ เพศ คะแนนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พื้นฐานทางเศรษฐกิจ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ประเภทของโรงเรียนในระดับมัธยมปลาย ทักษะคิดต่อตนเอง ความสนใจในการเรียน และการวางแผนในอนาคต ผลของการศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนสูงกว่านักศึกษาชาย โดยเฉพาะในชั้นปีที่ 1 แต่นักศึกษาหญิงมีแนวโน้มที่จะออกกลางคันมากกว่านักศึกษาชาย
2. คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถทำนายคะแนนเฉลี่ยใน ปีที่ 1 ได้สูงสุด
3. คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถทำนายการเลิกเรียนหรือการลาออกกลางคัน หลังจากที่นักศึกษาเรียนสูงกว่าปีที่ 1 ไปแล้วได้น้อย
4. ในกรณีที่นักศึกษาออกกลางคันหลังจากเรียนผ่านปี 1 ไปแล้ว จะมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สถิติปัญญามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่ง แอสตินได้อธิบายว่า การที่นักศึกษาต้องออกกลางคันนั้น สามารถแก้ไขได้โดยพิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ เช่น พื้นฐานทางครอบครัว เผ่าพันธุ์ ศาสนา การวางแผนในอนาคต ทักษะที่มีต่อตนเอง การเล็งเห็นหรือการให้คุณค่ากับการเรียน
5. นักศึกษาที่มีอายุเกินกว่าเกณฑ์ มีความสนใจเบื้องต้นน้อย หรือสนใจที่จะแต่งงาน สิ่งเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. นักศึกษาที่ได้คะแนนคาบเส้นจะรู้สึกท้อใจ ไม่อยากเรียน และไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียน
7. นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เช่น เห็นว่าตัวเองมีความสามารถทางวิชาการอย่างดีและมีแรงจูงใจอย่างมากต่อการมุ่งสำเร็จเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
8. นักศึกษาที่ผู้ปกครองด้อยทางการศึกษา และด้อยทางด้านเศรษฐกิจ มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า และออกกลางคันมากกว่า ซึ่งแอสตินให้ข้อคิดว่า การที่นักศึกษามีผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง จะได้คะแนนเฉลี่ยสูงนั้นอาจเป็นเพราะแรงผลักดันจากตัวนักศึกษาเองหรืออาจมุ่งความสำเร็จตามผู้ปกครอง
9. นักศึกษาผิวขาวจะได้คะแนนสูงกว่านักศึกษาผิวดำ และนักศึกษาผิวขาว มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาเชื้อชาติอื่น

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

นภาพร เมฆรักษาวณิช (2514: 65-66) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเรียน ทักษะคิดทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวอย่างประชากรเป็น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมในการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพิน นิสัยนธ์ (2515 : 85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาต่างๆมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

คมเพชร ฉัตรสุณกุล (2515 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้าน เศรษฐกิจ การปรับตัวและกิจกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านภูมิหลัง ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านและด้านการเรียนการสอน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2531 จำนวน 391 คน ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ที่เป็นอิทธิพลทางตรงเชิงนิมานคือ เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม ส่งผลสูงสุด รองลงมาคือ ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ ความรู้เดิม นิสัยในการเรียนและความสัมพันธ์ในครอบครัว ตามลำดับ

สุพัตรา วิจิตรโสภา (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี ในปีการศึกษา 2530 จำนวน 510 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านการปรับตัวต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านการร่วมกิจกรรมต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกัน

4. องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.2762

5. องค์ประกอบด้านการปรับตัวของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.1495

6. องค์ประกอบด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ศรีระพร จันทโนทก (2538 : 79-80) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสต์แฮมป์ชัวร์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 1,774 คน เป็นนักศึกษาชาย 867 คน และนักศึกษาหญิง 907 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า ตัวแปรนิสัยในการเรียน ด้านทบทวนบทเรียน สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรนิสัยในการเรียนโดยรวม เพศ ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากบ้านถึงมหาวิทยาลัย และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรนิสัยในการเรียนด้านการทำการบ้าน นิสัยในการเรียนด้านการวางแผนในการเรียน สาขาวิชาที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ตัวแปรด้านการเรียนสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีนั้น มิได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สติปัญญา เช่น พฤติกรรมการเรียน นิสัยในการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฯลฯ ก็ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาด้วย

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการเรียน การจัดระบบการเรียนความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเองและมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

นอกจากนี้ แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 8) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียนและยุทธวิธีทางการเรียนหมายถึง ความมานะพยายามที่จะใช้กลวิธีทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จทางการศึกษาได้ถึงประมาณร้อยละ 40

โฮลท์แมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้ให้ความหมายของนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการใช้เวลา ได้แก่ การรู้จักใช้เวลาอย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผัดผ่อนหลีกเลี่ยงเวลา ทำให้เวลากระชั้นชิดไม่เสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่อง

เรนน์ (Wren. 1968 : 1 – 4) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมนั้นอาจจะมาจากทักษะทางการเรียน เทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น

เรนน์และลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 5 – 11) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึงพฤติกรรมที่นักเรียน นักศึกษา ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย สมานในการเรียน วิธีอ่านและจดจำคำบรรยาย การวางแผนการเรียน การแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้น นิสัยทางการเรียนจึงถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีทางการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในตัวผู้เรียน

ไอเซน อาร์โนลด์และไมลีย์ (Eysenck, Arnold and Meili. 1972 : 40) กล่าวว่า นิสัยคือ แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัยและเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นิสัยทางการเรียนหมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอด้วยความพึงพอใจและมานะพยายามที่จะพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2504 : 2 – 19) ได้สำรวจปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตมีปัญหาในด้านความรับผิดชอบในตัวเอง ความวิตกกังวล การคบเพื่อน วิธีการเรียน บกพร่องทำให้เรียนไม่ทัน ปัญหาการเงิน เป็นต้น

สมหวัง พิธิยานุวัตร (2524 : 68 – 82) ได้ศึกษาสาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัย กลางคืนกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต, นักศึกษาจากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2513 และ 2514 จำนวน 161 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการออกจาก

มหาวิทยาลัยกลางคันได้แก่ การแบ่งเวลาเรียนไม่เหมาะสม ไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาและคณะที่เรียน นอกจากนี้ สาเหตุอื่นของการออกกลางคัน ได้แก่ การมีพื้นความรู้และสติปัญญาไม่ดีพอ และการมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

ศรียะพร จันทโนทก (2538 : 79 – 80) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2.2.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เพอร์ซิวัลล์ (มณูญ เป้นเจริญ. 2522 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Percival. 1956) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียนนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมคลูซา มลรัฐโอคลาโฮมา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 373 คน นักเรียนหญิงจำนวน 493 คน กับนักเรียนระดับเดียวกันในโรงเรียนมัธยมโกลเวอร์ คลิฟแลนด์ในมลรัฐนิวยอร์ก ซึ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 411 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 218 คน ปัญหาที่ศึกษาได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพ การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ความปลอดภัยการเงินสุขภาพจิต นิสัยในการเรียน สันทนาการ คุณสมบัติส่วนตัว สัมพันธภาพในครอบครัว กิริยามารยาท ความมีเสน่ห์ในตัว แผนการทำงานในแต่ละวัน ความสนใจในหน้าที่พลเมือง ทัศนคติ การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น และความรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับนิสัยในการเรียน สันทนาการ คุณสมบัติส่วนตัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว กิริยามารยาท มีความเกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมคลูซาในระดับปานกลาง

โพพแฮมและมัวร์ (Popham and Moore. 1960 : 552 - 554) ศึกษาพบว่านิสัยทางการเรียนทัศนคติในการเรียนและการปรับตัวทางด้านการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คอยโว (Koivo. 1983 : 2624 – A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยทัศนคติในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติทางการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

2.3.1.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต

มิเชล (Mischel. 1974 : 287) ได้ให้ความหมายว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะได้รับในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนตามแผนที่วางไว้เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคตซึ่งการดำเนินการปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลานานกว่าจะบรรลุผล หรือจะต้องทำเป็นจำนวนหลายครั้ง เป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งได้ผลตามต้องการ

เฮคคอกเซน (Heckhausen. 1967 : 42-45) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า หมายถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในระยะยาวของการทำงาน การคาดการณ์ไกล การวางแผนระยะยาว การมองผลที่จะส่งไปในอนาคต รู้จักอดได้รอได้ หรืออดเปรี้ยวไว้กินหวาน

ซีกูรา (Secura. 1975 : 5823 – B) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต การวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัญญานิก (2520 : 35) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตแทนการรับรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันทีหรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตนเองเพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมาหรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจถือว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้

นาตยา ปิณฑนานนท์ (2526 : 21 – 23) กล่าวถึงความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตโดยสรุปว่า เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยมีการคำนึงถึงผลของการกระทำนั้น ๆ ว่าจะส่งผลร้ายหรือผลดีแก่ตนเองและสังคมอย่างไร ควรประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้ไม่เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบันและอนาคต

พนิดา สินสุวรรณ (2527 : 8) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสภาพการณ์ต่าง ๆ เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

จรรยา สุวรรณทัต (2531 : 48) กล่าวถึง ลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นลักษณะของการมองสู่อนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษย์ชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

2.3.1.2 ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี ประชาชนของประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องเห็นความสำคัญของการวางแผน เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต (Mischel. 1974 : 250)

ไวท์ (Wright. 1975 : 298) กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย ซึ่งจะเห็นว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย

เรเนอร์ (Raynor. 1982 : 71 – 116) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นจิตลักษณะที่แตกต่างหากจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคคลใดมีลักษณะสองประการนี้สูงก็อาจคาดได้ว่า เขาจะมีพลังผลักดันให้กระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันได้อย่างขยันขันแข็งที่สุดถ้าผลงานนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของผลประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาว เช่น ขยันเรียนหนังสือในปัจจุบันเพื่อจะได้งานดี มีชีวิตก้าวหน้า และสุขสบายในอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 : 39) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดีและเป็นลักษณะหนึ่งพึงจะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรคเพื่อความเจริญของตนเอง และส่งผลต่อประเทศชาติ ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศด้วย

ไพโรจน์ โตเทศ (2531 : 18-22) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตปลูกฝังให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ฝึกให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคม ตลอดจนเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และให้รู้จักวางแผนล่วงหน้าได้

จันทนา นนทิก (2533 : 32-33) กล่าวว่า บุคคลที่มีเป้าหมายหรือการกำหนดสิ่งที่ต้องการไว้ล่วงหน้าชัดเจน ย่อมมีความตั้งใจและใช้ความพยายามอย่างจริงจังในการกระทำ

พฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต ซึ่งเป้าหมายจะมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจที่มุ่งตรงไปสู่พฤติกรรม คือ

1. เป้าหมายจะกำหนดแนวทางการตัดสินใจว่าควรจะใช้ความพยายามเท่าใดในการทำงานนั้น
2. เป้าหมายมีอิทธิพลต่อการเดาพฤติกรรมการทำงาน โดยต้องตระหนักถึงความสำคัญ อุบลรัตน์ เต็งไตรลักษณ์ (2520 : 29-32) กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กใน การเตรียมตัวเพื่อชีวิตในอนาคตโรงเรียนจึงเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญที่จะเริ่มกำหนดจุดประสงค์และวิธีการศึกษาโดยพิจารณาอนาคตมิใช่อดีต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ (2529 : 100) กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มุ่งอนาคตและสามารถควบคุมตนเองไว้ ดังต่อไปนี้

1. สามารถคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของอนาคต และตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม
  2. หาแนวทางแก้ปัญหา และวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในอนาคต
  3. รู้จักการปฏิบัติให้อดทนรอได้อย่างเหมาะสม
  4. สามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม
- สมดุล ชาญนวงศ์ (2533 : 51) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มุ่งอนาคตและมีการควบคุมตนเองสูง ไว้ดังนี้
1. สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ และสามารถคาดการณ์ถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้
  2. สามารถอดได้รอได้ “สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวาน”
  3. มีความเชื่อมั่นในผลของการกระทำว่า ทำดีย่อมได้ผลดีตอบแทน
  4. เป็นบุคคลที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล
  5. สามารถถดถอยจากการกระทำบางชนิดที่สังคมไม่ยอมรับ หรือเป็นผลเสียต่อสุขภาพได้

2.3.1.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจจุบัน 2520 : 36; อ้างอิงมาจาก Kay 1950) เชื่อว่าบ่อเกิดของลักษณะมุ่งอนาคตนั้นอยู่ที่ลักษณะความมั่นคงทางสังคมของบุคคล การที่เด็กจะเรียนรู้ว่าควรอดใจรอนั้น ส่วนมากจะเกิดในฐานะปานกลางและฐานะสูงเท่านั้น เพราะครอบครัวฐานะยากจนย่อมไม่สามารถจะหาสิ่งของให้เด็กตามสัญญาได้มากนัก ทำให้เด็กขาดความเชื่อถือเกี่ยวกับอนาคต นอกจากนั้น การประสบความสำเร็จด้านต่าง ๆ ในชีวิตก็เป็นสิ่ง

ที่เคยเชื่อว่าจะช่วยให้บุคคลนั้นมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ทำให้บุคคลเกิดความมานะพยายามในการที่จะกระทำการต่าง ๆ เพราะมีความหวังว่าจะทำให้สำเร็จดังที่เคยประสบมาแล้ว ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมนั่นเอง

มิเชล และคนอื่นๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2520 : 36; อ้างอิงมาจาก Mischel and others. 1966 , 1974) กล่าวว่าทางเลือกที่จะชะลอการบำบัดความต้องการของบุคคลนั้น เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตและการเลียนแบบจากผู้อื่น ด้วยนอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่นๆ ของบุคคลอีกมาก เช่น ความรับผิดชอบทางสังคม วัฒนธรรม และครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะเพิ่มมากขึ้นตามอายุ มิเชล กล่าวว่าความสามารถที่จะคิดถึงเหตุการณ์ในระยะยาวไปในอนาคตนั้น เป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีคุณสมบัติด้านสุขภาพจิตและสติปัญญาสูงด้วยและถึงแม้จะมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาแต่ไม่สัมพันธ์กับความสามารถทางวาจา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520 : 106 – 110) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมากและลงโทษทางจิตมากกว่าทางกายนั้น สัมพันธ์กับการมีลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กอย่างเห็นได้ชัด และยังพบอีกว่าลักษณะมุ่งอนาคตแปรปรวนไปตามลักษณะทางสังคม 3 ประการ คือ เพศ ชั้นเรียน และที่เกิดโดยหญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตมากกว่าชาย ผู้มีอายุน้อยและมีระดับการศึกษาต่ำมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ที่อายุมากและอยู่ในระดับการศึกษาสูงและผู้ตอบที่เกิดในกรุงเทพมหานครมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ตอบที่เกิดในต่างจังหวัด

นอกจากนี้ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินธ์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2520:255) ได้วิจัยเรื่อง การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย พบว่า เด็กที่ยอมรับการควบคุมสื่อมวลชนจากบิดามารดามากและรับสื่อมวลชนที่เหมาะสมโดยเฉพาะด้านโทรทัศน์ และสิ่งตีพิมพ์มาก กับการที่เด็กรับรู้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจากผู้ปกครองจะปรากฏมากในเด็กที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและประสบการณ์ทางสังคมที่ได้รับจากสื่อมวลชนที่มีคุณค่าสามารถช่วยส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตได้

ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ นักจิตวิทยาพบหลักฐานว่าเป็นด้านหนึ่งของพลังอีโก้ (ego strength) ของบุคคล ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่าง ๆ ของตนได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520 : 35) และเป็นด้านหนึ่งของบุคลิกภาพที่พัฒนามาจากการเรียนรู้ การศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งจะพัฒนาอย่างช้า ๆ ในวัยเด็ก บุคคลบางคนจะอาศัย

ความสามารถของตน และเวลาในปัจจุบันเป็นรากฐานที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคตได้ โครงสร้างของอนาคตจะสัมพันธ์กับความจำเป็นที่จะต้องมีความคิดในการวางแผน การตั้งใจที่จะกระทำและรายละเอียดบางอย่างที่ต้องทำซึ่งเปลี่ยนไปตามเวลา รัตนา ประเสริฐสม (2526 : 37-38)

สุรพงษ์ ชูเดช (2531 : 4) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตจะเกิดได้ต้องอาศัยพื้นฐานด้านความคิดและสติปัญญา เนื่องจากบุคคลที่มุ่งอนาคตจะเกิดได้ต้องอาศัยพื้นฐานด้านความคิดและสติปัญญา เนื่องจากบุคคลที่มุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่คาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่า สิ่งเล็กน้อยที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อว่าสิ่งที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตจะเกิดขึ้นกับตนได้จริง ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่จะมีลักษณะมุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่มีพัฒนาการทางการคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของ เพียเจท์ ขั้นพัฒนาการดังกล่าว คือขั้นปฏิบัติการเชิงระบบ (อายุระหว่าง 11-15 ปี) ทั้งนี้เพราะการคาดว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคตสิ่งนั้นยังไม่มีตัวตน ต้องอาศัยการอ้างอิงซึ่งอยู่ในรูปของนามธรรม หรือสัญลักษณ์ และการเห็นความสำคัญของสิ่งที่ยังเป็นนามธรรมหรือสัญลักษณ์ ต้องใช้ความสามารถทางการคิดเชื่อมโยงกับหน่วยการคิดอื่น ๆ ดังนั้นบุคคลที่มีความสามารถด้านการรู้คิดสูงย่อมจะง่ายต่อการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตให้สูงขึ้นด้วย

2.3.1.4 การพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต

ไรท์ (Wright. 1975 : 387) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตนั้น ได้มาจากวิธีการวัดลักษณะมุ่งอนาคตที่ใช้ในการวิจัยทางจิตวิทยาเช่น ให้เขียนเรื่องราวหรือนวนิยาย และวิเคราะห์ระยะเวลาที่ใช้ในการเขียนเนื้อเรื่องนั้น ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมากจะใช้ระยะเวลาในการเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นให้ดำเนินไป โดยระยะเวลาที่มากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตให้สูงขึ้นด้วย

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

โกลด์เนอร์ และโกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner. 1963 : 52) ได้กล่าวถึงบรรยากาศในการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับเด็ก จะอธิบายลักษณะของเด็กหลาย ๆ ลักษณะตามที่เขารับเอาเอกลักษณ์ของสังคมไว้ และคาดหวังว่า เด็กจะประพฤติตัวให้เป็นไปตามลักษณะที่กำหนดให้ และจะประมาณค่าเด็กตามลักษณะที่กำหนดให้ด้วย บุคคลเหล่านั้นจะสอนเด็กให้รู้จักตัดสินใจตนเองตามค่านิยม เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความสะอาด และความสำเร็จในการเรียน สิ่งเหล่านี้ต่อมาจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมของบุคคล

ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 112-115) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยบรรยากาศทางปัญญาและบรรยากาศทางอารมณ์สำหรับบรรยากาศทางอารมณ์นั้นเป็นคุณลักษณะหนึ่งของสภาพแวดล้อมของสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่บิดามารดาสร้างขึ้นเด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมักมาจากครอบครัวที่บิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อลูกและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดถ้าเด็กมีบิดามารดาที่เข้าใจตน ให้ความรัก ความอบอุ่น และช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการ เด็กย่อมมีสุขภาพจิตที่ดี และทำให้เด็กเรียนได้เต็มที่และประสบความสำเร็จในการเรียน

เกจ และเบอร์ลินเนอร์ (Gage and Berliner. 1979 : 69-70) ได้กล่าวถึง อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่มีต่อความสามารถของนักเรียนดังนี้ คือ เด็กสามารถเรียนรู้ได้โดยตรงตามสภาพการณ์ในครอบครัวและจากการเลียนแบบผู้ใหญ่ในครอบครัว เด็กจะมีบุคลิกลักษณะและการใช้ความสามารถของตนโดยได้รับอิทธิพลมาจากการพิจารณาและเจตคติของพ่อแม่

ซอง และแฮทตี (Song and Hattie. 1984 : 1267-1281) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัวว่า เป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของเด็กมากกว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อบุตร ให้ความรัก ความอบอุ่น จะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

2.4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

มูสเสน และคองเกอร์ (Muses and Conger. 1956 : 250) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อการพัฒนาการของเด็ก พบว่า พื้นฐานพฤติกรรมของเด็ก ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เกิดขึ้นเนื่องมาจากบรรยากาศของบ้าน ถ้าทุกคนในบ้านมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันก็จะแสดงพฤติกรรมที่ดีเป็นมิตร สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นด้วย

กรีนเบอร์ก ไชเกิล และไลท์ (ละอองทิพย์ พลาอนุภาพ. 2532;24;อ้างอิงมาจาก Greenberg. Siegel and leitch. 1983:373-384) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดา ที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่นในด้านการมองคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิตในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดา และกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าตนเองและความพึงพอใจในชีวิต

2.4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อำไพ อินฟ้าแสง (2524 : 92-93) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบปกป้องลูกจนเกินไปไม่ปล่อยให้ลูกออกไปเล่นในกลุ่มเพื่อน เป็นการจำกัดการคบเพื่อนของลูกทำให้เด็กขาดทักษะทางสังคมขาดการเรียนรู้ ทำให้ลูกมีพฤติกรรม เก็บตัว ขี้อาย โกรธง่าย อิจฉา จับผิด หลีกเลี่ยงการพบปะผู้คน ไม่มั่นใจในตัวเอง อันแสดงถึงการขาดทักษะทางสังคม ซึ่งสังคมถือว่าเป็นพฤติกรรมไม่เหมาะสม

กุลวรรณ วิทยาสงครุจิ (2526 : 58-59) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและการปรับตัวของบุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสหศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปีการศึกษา 2525 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 499 คน ผลปรากฏว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว โดยมีค่าสหสัมพันธ์ .4534 นั่นคือ เด็กวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะมีการปรับตัวดีแต่ถ้ามีสัมพันธภาพที่ติดต่อกัน ระหว่างพ่อแม่ลูกเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับตัวให้เข้ากับสังคม โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ

นิพนธ์ คันทะเสวี (2528 : 40-44) ศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่าครอบครัวขาดมนุษยสัมพันธ์โดยเฉพาะระหว่างพ่อกับแม่มีผลร้ายต่อจิตใจเด็ก หรือลูก ๆ มากที่สุด ลูกจะขาดความรักจากพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน เพราะมีแต่ความทุกข์ ไม่มีความรัก ความอบอุ่นที่จะแบ่งปันให้แก่ลูก แต่ถ้าพ่อแม่รักกันดีมีความสุข เขาจะมีความรักอย่างเปี่ยมล้นสำหรับลูกด้วย ลูกที่เติบโตมาจากครอบครัวที่แตกแยกในความสัมพันธ์ย่อมจะมีบุคลิกและสุขภาพจิตใจที่มีปัญหาในตัวเองและกับผู้อื่น

จากการรายงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่า ผู้เรียนที่มาจากสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความมั่นคง ร่าเริง เป็นมิตรปรับตัวดี ไม่ดีก็จะปรับตัวได้ไม่ดีมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพราะเด็กเหล่านี้มีพ่อแม่ที่ขบข่มขู่เข้มงวดกดขี่จนมากเกินไป ทำให้บรรยากาศภายในบ้านมีความตึงเครียดและขัดแย้งกัน

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียนการสอน

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียนการสอน

ละเมียด ลิ้มอักษร (2519 : 23 – 28) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาเป็นสถานที่ซึ่งจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาโดยตรง ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ นักเรียนนักศึกษาได้พบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนหลายอย่าง เช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อนนักศึกษาในวัยต่างๆ ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครู ได้เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น ได้อ่านหนังสือในห้องสมุด ได้ดูภาพยนตร์

โทรทัศน์ ฟังวิทยุและสื่อต่างๆทางการศึกษาที่ครูจัดขึ้นเพื่อประกอบการสอน ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ทางการเรียนกับนักเรียนนักศึกษาทั้งสิ้น ช่วยให้นักเรียนนักศึกษามีประสบการณ์ มีความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ

ประดินันท์ อุปรมัย (2523 : 123-137) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตา และการแต่งกายมีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียงการใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและความคาดหวังที่มีต่อนักเรียน รวมทั้งการเป็นคนมองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่า ครูที่มีทัศนคติและความคาดหวังในทางตรงกันข้าม ทัศนคติและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถามและเข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุกสนาน กระตือรือร้น และช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. การเสริมแรงที่เหมาะสมของครูจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น การให้การเสริมแรงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่ควรเน้นเฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรให้เมื่อพฤติกรรมนั้นดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่อ่อนหรือพฤติกรรมมีปัญหา

สุพิชญา ธีระกุลและคนอื่นๆ (2524 : 182 – 187) ได้เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชาการ เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างอย่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อนอบอ้าว จนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรได้ยืดหยุ่นตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน

2. หลักสูตร คือแนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก หรือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความต้องการทางการศึกษาและตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

3. แบบเรียนและบทเรียน แบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้ สิ่งที่คุณครูควรพิจารณาคือ การจัดบทเรียนที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมกับวัย ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ความเหมาะสมกับท้องถิ่น

4. สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การที่จะใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้นๆได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

5. กิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอน คือพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีมากมายที่คุณครูสามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน การแสดง และการประดิษฐ์ เป็นต้น

6. เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาเช่นกัน ครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาที่จะสอนเวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหาหรือสาขาวิชา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

7. สถานที่ สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้นอาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียนหรือสถานที่ที่ไปทัศนศึกษาด้วยสถานที่ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกละเอียดและบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วยทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อ ช่วยให้ผู้เรียนสนใจของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ตามสถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนผู้เรียน และจะต้องไม่วิเวกวังเวงหรือดูเลิกละจนน่ากลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง

8. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากสังเกตว่ามีความรู้สึกวิตกกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้นๆเสียก่อน และพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุไว้แน่ชัดว่า ยังไม่มีอุปกรณ์ใด ๆ ในโลกนี้ที่จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

สุปรินา หิรัญโต (2524 : 183) ได้กล่าวถึงการจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดีไว้ว่า ควรมีแสงสว่างในระดับที่มองเห็นได้ คือ เห็นได้เร็ว สบายตาและชัดเจน ควรไกลจากแหล่งกำเนิดเสียงรบกวนจากบริเวณรอบๆ หรือภายนอกห้องเรียนคือ ที่ตั้งโรงเรียนควรไกลจากเขตการจราจรที่หนาแน่นหรือทางรถไฟ เป็นต้น

สิริวรรณ ศรีพหล (2526 : 172 – 174) ได้สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนไว้ดังนี้ คือ

1. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเต็มที่ ผีอกฝน การใช้สติปัญญาคือ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น

2. ส่งเสริมนักเรียนให้มีทัศนคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตนเอง โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด ให้ออกส่นนักเรียนในการค้นคว้าหาวิธีการเรียนด้วยตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

3. ส่งเสริมนักเรียนให้มีความคิดและแนวการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และยอมรับมติของกลุ่ม

ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์ (2536 : 105) กล่าวว่า มนุษย์เราต้องการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ที่โรงเรียนหรือสังคมภายนอกอันกว้างใหญ่ไพศาล เพราะมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา การจัดการให้สิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ดีจึงเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตโดยตรง

รอเจอร์ส (Rogers. 1969 : 157 - 164) มีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนว่า ควรคำนึงถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความคิด ความรู้สึก ทำที่ เจตคติ ค่านิยม และความเชื่อ ควรได้รับความสนใจและให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเน้นทางวิชาการและสติปัญญา เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศไม่ตึงเครียดเป็นการเสริมความอบอุ่น ความมั่นใจ และเชื่อถือ ระหว่างครูกับนักเรียน

ลอว์เรนซ์ (Lawrens. 1976 : 418) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนนั้นเป็นสภาพทางจิตวิทยาซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และปฏิสัมพันธ์

ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนถ้าผู้เรียนมีสภาพจิตใจ อารมณ์แจ่มใส รู้สึกตื่นตัว กระฉับกระเฉง ก็จะมี ความสนใจในการเรียน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

วิทฮอลล์ (Whithall. 1997 : 347) กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้เมื่อ ประสพการณ์ในการเรียนรู้มีลักษณะที่มีความหมายต่อผู้เรียน กล่าวคือ นักเรียนเห็นว่า ประสพการณ์นั้นตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับบุคลิกภาพของเขา และไม่ใช่อสถานการณ์ที่ ชูเชิญคือ นักเรียนไม่รู้สึกว่าสถานการณ์นั้นๆมีความน่ากลัว

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่ สำคัญคือ ผู้สอน ผู้เรียน สิ่งแวดล้อม และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน รวมทั้ง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และเสริมสร้าง พัฒนาการเรียนของนักศึกษา

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียนการสอน

2.5.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ประภาศรี สุฉันทบุตร (2522 :15) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในทัศนะของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยที่มหาวิทยาลัยจัดสภาพให้เอื้ออำนวยต่อ การค้นคว้าด้วยตนเอง การสร้างประสบการณ์ที่ดีก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีงามและเป็นการริเริ่มนิสัย ทางการเรียนรู้ที่ดีอีกด้วย

ประพัฒน์ จำปาไทย (2525 : 158 – 161) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อ กระบวนการเรียน การสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นิสิตพึงพอใจและมี ความต้องการสอดคล้องกันเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศ ทางการเรียนการสอนของบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิมศรี เบานิล (2530 : 102) ได้ศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ของนิสิต และอาจารย์ ผลการศึกษา พบว่า นิสิตคณะพลศึกษา มี ทัศนะต่อบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างจากนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยคณะแพทยศาสตร์และ คณะวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตคณะพลศึกษาเห็นว่า ด้านการ บริการทางวิชาการและด้านอาคารสถานที่ยังไม่น่าพอใจ ส่วนคณะอื่นๆเห็นว่าบรรยากาศทางการ เรียนเป็นที่น่าพอใจ

วลีวรรณ ศรีเตชะวิวัฒน์ (2536 : 78) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศร กลุ่มภาคเหนือ พบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน

ได้แก่ ห้องเรียนอบอ้าว อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการแต่ละหลังอยู่ใกล้กันทำให้เกิดเสียงรบกวน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการแออัด ไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

จินตนา มาพวง (ศรีระพร จันทโนทก. 2538 : 36; อ้างอิงมาจาก จินตนา มาพวง. 2519) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขา สังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตและอาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์คือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต วิธีการสอน ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์ และทัศนคติ ต่อวิชาที่สอน

2.5.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวิน และคนอื่นๆ (Lewin and others. 1939 : 271 – 279) ได้ศึกษาบรรยากาศ ในชั้นเรียนกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนในชั้นแบบ อัตตาธิปไตย มีพฤติกรรมที่ค่อนข้างเป็นเด็กก้าวร้าว ไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่วนในชั้นเรียน ที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย จะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักความสามัคคี ประองดอง เป็นมิตรต่อกัน และมีบรรยากาศทางการเรียนน่าเรียน

ทิตแมน (Tiedman. 1942 : 657 – 664) ได้ศึกษาสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียน กับครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการที่มีนิสัยข่มขู่ ปราศจากความเห็นอกเห็นใจ และไม่ชอบครูที่สอนแบบใช้อำนาจ

บุธ (Buth. 1942 : 645 – 656) ได้วิจัยสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายาม ทำความรู้จักกับนักเรียน ให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมการเรียนตาม ความต้องการและความสนใจของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น การปรับตัวเหมาะสม ยิ่งขึ้น ส่วนที่มุ่งสอนโดยใช้วิธีบังคับนักเรียนจะไม่พอใจในตัวครูและเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1945 : 296 – 297) ได้ศึกษา สุขภาพจิตของ นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศภายในชั้นเรียนเป็น สิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียน และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมี ส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

สไตลส์และดอร์ซีย์ (Stiles and Dorsey. 1950 : 98 – 100) ได้ศึกษา เกี่ยวกับการสอนแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการสอน ดังนี้

1. การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตยนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นแบบสั่งและเชื่อฟังโดยไม่มีข้อโต้แย้ง นักเรียนจะสนใจบทเรียนเพื่อคะแนนของตนโดยไม่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนครูไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความเจริญในด้านต่างๆ เท่าที่ควร เพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสนใจบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้น ครูใช้กฎเกณฑ์ตามที่ตนพอใจบังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดโดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติจิตใจหรือ ความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนแบบนี้ นักเรียนจะมีบุคลิกภาพแบบตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะ การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

2. การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยนั้น ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างของนักเรียน ทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ และทัศนคติ ส่วนนักเรียนต้องการได้รับความรู้มากกว่าคะแนนสูงๆ และครูเป็นเพียงที่ปรึกษาของนักเรียนเท่านั้น การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยจึงเป็นการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งบรรยากาศแบบนี้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

ไทเลอร์ (Tyler. 1964 : 16) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนในอุดมคติ พบว่า สัมพันธภาพที่ดีในอุดมคตินั้น ครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน เป็นมิตรที่ดีให้ความรักความเอาใจใส่ มีความเข้าใจ และยอมรับนักเรียน

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 – 152) ได้ศึกษาผลของบรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนที่มีต่อการเรียนของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม ความคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่างๆตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้า และมีความสอดคล้องเหมาะสม
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือ วัสดุที่พร้อมจะให้ได้ อยู่ตลอดเวลา

6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน และความพยายามที่จะลด ความขัดแย้งระหว่างกัน
7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. บรรยากาศทางสังคมที่สร้างความเป็นธรรมหรือไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู
9. ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
10. สร้างความตื่นตัวและขีดความเฉื่อยชาอันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน
11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่างๆมาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่นิสิต นักศึกษา
13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
14. เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบและขาดความรับผิดชอบ

โรไมน์ (Romine. 1974 : 139 – 143) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างดี ได้สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคน กระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน สนใจในวิชาที่ตนสอน ให้ความจริงใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน ด้านการเตรียมสอน มีการเตรียมสอนมาเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนได้รู้ถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่างๆ ผู้เรียนได้รับประโยชน์สมควรตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนได้เป็นผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ด้านการสอนเนื้อหาพูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดสามารถใช้วิธีการสอนต่างๆที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เนื้อหาจับใจความได้ดี

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีย่อมทำให้ผู้เรียน รู้จักการเรียนรู้ รู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้สอนมีวิธีการสอนที่น่าสนใจ อธิบายได้ชัดเจน จะทำให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมการเรียนที่ดีด้วย

2.5.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

ชินวัฒน์ นิเจนตร (2526 : 28 – 29) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อาณาบริเวณที่อยู่ รวมไปถึงลักษณะการจัด การตกแต่งและการใช้พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างต่างๆ

2. สภาพแวดล้อมทางด้านสภาพสังคม หมายถึง ปฏิสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องระหว่างบุคคลต่างๆภายในโรงเรียน

3. สภาพแวดล้อมทางจิต หมายถึง ลักษณะการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นว่าสอดคล้องกับความคิดและความต้องการของตน

อุรัญญา รุขมรุ (2526 : 6 – 7) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความรู้สึกของครู อาจารย์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไว้ว่าเป็นสภาพการณ์ต่างๆในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนและครู เช่น สภาพหรือบรรยากาศการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน วิธีสอน ตำราและเอกสารประกอบการสอน ความสัมพันธ์ของนักเรียนและครู ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและอาคารสถานที่ เป็นต้น

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน ทางด้านกายภาพ ทางด้านสังคม และทางจิตใจ มีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนของนักศึกษา

2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

รอทแมน (Rothman. 1968 : 34-36) กล่าวว่า สิ่งที่ควรคำนึงถึงให้มากที่สุดในระบบการเรียนการสอนนั้นคือ สัมพันธภาพที่ดีของครูผู้สอนกับผู้เรียน ครูจะต้องยอมรับ เข้าใจ เป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง และครูจะต้องแสดงให้นักเรียนเห็นได้ชัดเจนอีกด้วยนั่นคือ ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48) ได้กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนว่า ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

ประดิษฐ์ อูปรมย์ (2527 : 33) ได้กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้ คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน อาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียนต่างก็มี ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะมีเมื่อน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้ อยาก

เห็น และกระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยตนเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพของอาจารย์กับนักศึกษา มีความสำคัญ นอกจากด้านการเรียนการสอนและการให้การอบรมแก่นักศึกษาแล้ว อาจารย์ต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ปรีกษา มีความเมตตา กรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพดี ให้ความรักความอบอุ่นกับนักศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ดีต่อไป

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

2.6.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แฟลนเดอร์ส (ธีรวัฒน์ นิเจนตร. 2526 : 84 ;อ้างอิงมาจาก Flanders. 1959 : 18) ประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธระหว่างครูกับนักเรียน พบว่าอิทธิพลทางอ้อมที่ช่วยให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงออก เช่น การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน การยกย่อง ชมเชย มีความสัมพันธ์กับเจตคติที่ดีต่อครูและช่วยให้นักเรียนมีนิสัยในการทำงานดีขึ้น

ไทเลอร์ (Tyler. 1964 : 16) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนในอุดมคติ พบว่า สัมพันธภาพที่ดีในอุดมคตินั้นครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียนเป็นมิตรที่ดี ให้ความรักความเอาใจใส่มีความเข้าใจและยอมรับนักเรียน

หลุยส์ และคนอื่น ๆ (Lewis and others. 1965 : 369-401) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษานักเรียนระดับชั้น 6 จำนวน 644 คน พบว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ถึงสัมพันธภาพที่ดีกับครูโฮมรูม จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สุมาลี วงศ์ปลุกแก้ว (2526 :49) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความเชื่อมั่นในตนเองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยและแบบปล่อยปละละเลยมีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตย

จากเอกสารงานวิจัยสรุปได้ว่า สัมพันธภาพของอาจารย์กับนักศึกษามีผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษา การปฏิบัติตัวของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาที่แสดงถึงการให้ความรัก ความ

เอาใจใส่ การยอมรับ ความใกล้ชิดสนิทสนมและเป็นกันเอง เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่ม สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้มีความสุขในขณะที่ศึกษาอยู่ที่สถานศึกษา

2.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48-67) ได้กล่าวถึง ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน จะช่วยให้เกิดปฏิกริยาตอบสนองระหว่างกัน ฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

สุปัญญา กิตติสาร (ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. 2533 : 3 ;อ้างอิงมาจากสุปัญญา กิตติสาร. 2529) กล่าวว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยครูจะต้องให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถมากที่สุด มีความสัมพันธ์และไว้วางใจกันและกันระหว่างเพื่อนและครูโดยสามารถเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกัน มีบรรยากาศแห่งการยอมรับซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล่าวคือให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง มีความเข้าใจและวิเคราะห์ความรู้สึกจากประสบการณ์ในชีวิต ครูเป็นผู้นำความรู้มาสนับสนุนประสบการณ์ของนักเรียนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียนในชั้น

สรุปได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้าง พัฒนาความขยันหมั่นเพียร ซึ่งจะต้องเป็นห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเองมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนทุกคนนับถือกฎเกณฑ์และระเบียบของห้องเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนครูมีความเข้าใจนักเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกในการอภิปรายปัญหาต่างๆ ดังนั้นทั้งนักเรียนและครูจึงมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนร่วมกัน

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

2.8.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย หมายถึง การที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้งกิจกรรมที่จัดโดยนักศึกษาหรือกิจกรรมที่จัดโดยความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และกิจกรรมที่จัดโดยคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย

เฮอร์เบิร์ต (Herbert . 1965 : 30) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาหมายถึง งานต่าง ๆ ที่นักศึกษาปฏิบัติภายใต้การแนะนำอย่างถูกวิธีและอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบัน โดยไม่มีเรื่องของคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 130-131) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมอีกว่า กิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาตามหลักสูตรโดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษานิสิตนักศึกษาทั่วไปเป็นหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังทั้งร่างกาย ความคิด มีความอยากรู้อยากเห็นและเป็นผู้หวังดีต่อสังคมด้วยใจบริสุทธิ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรจะต้องช่วยตอบสนองความต้องการของนิสิตนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้กิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป็นกระบวนการอันสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้พัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษาในกระบวนการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อนิสิตนักศึกษา (พาณี ปรีชานนท์ และคนอื่น ๆ 2527 : 16-17) ดังนี้

- (1) พัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ
- (2) ช่วยให้นิสิตนักศึกษาใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
- (3) ช่วยให้นิสิตนักศึกษามีโอกาสใช้พลังงานทางร่างกายและความคิดกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสถาบัน และต่อประเทศชาติทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความอบอุ่น และมีความเข้าใจต่ออาจารย์และสถาบันอุดมศึกษาดียิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษา (พาณี ปรีชานนท์ และคนอื่น ๆ 2527 : 17)

จาคอบสัน (Jacobson. 1963 : 272) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมตามแนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาในปัจจุบันของดิวอี้ (Dewey) ซึ่งให้ข้อคิดว่าการศึกษาคือ การรวบรวมประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักศึกษา ซึ่งหมายถึง การที่นักศึกษาได้เรียนรู้และรับสิ่งต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าเหมาะสมแก่นักศึกษา

ไทเลอร์ (Taylor.1964 : 33-40) ได้ศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องการพัฒนาคนในด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม จิตใจ และร่างกาย ดังนั้น การสร้างสิ่งแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเรียนการสอน การกีฬา และศิลปะ เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของแต่ละบุคคลจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมนักศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาในด้าน ต่าง ๆ ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ พัฒนาความสัมพันธ์

ทางด้านสังคมเพื่อฝึกฝนให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพื่อส่งเสริมคุณค่าที่ดีและมีมาตรฐานสูงขึ้น และตามจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิชาการของนักศึกษา

อวยชัย ้วยสุวรรณ (2521 : 49-54) ได้ศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้องค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางสติปัญญาผลการศึกษพบว่า กิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง (2529 : 186-189) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะวิทยาการจัดการ (บริหารธุรกิจ) คณะวิทยาการจัดการ (รัฐประศาสนศาสตร์) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์ และ คณะศึกษาศาสตร์

สายพิน สุดคณิง(2536 : 86-87)ได้ศึกษา ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ทักษะคิดที่มีต่อกิจกรรมนิสิต ประสพการณ์ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตและความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนิสิตที่มีเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต ไม่แตกต่างกัน

อภิชนา โฉมวิมล และคนอื่น ๆ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่นำมาสู่ความล้มเหลวของการเรียนแพทย์ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สอบเข้าเรียนแพทย์ได้ระหว่าง พ.ศ. 2526-2536 จำนวนทั้งหมด 1,052 คน พบว่า ปัจจัยที่บั่นทอนความสำเร็จในการเรียนแพทย์นั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการตัดสินใจเลือกเรียนผิดพลาด โดยไม่ได้มีใจรัก หรือความถนัดในการเรียนแพทย์ การแบ่งเวลาเรียนและการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เหมาะสม จึงมีผลกระทบต่อการจิตใจและการเรียน รวมทั้งเกิดความวิตกกังวลและความล้มเหลวในการเรียน

คีลสกี (Koelsche. 1956 : 357-364) ได้ศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยอินเดียน่า ผลปรากฏว่า นักศึกษาบางส่วนที่ต้องออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมาก แต่ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านการละครสุนทรียภาพและบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่ทางวิชาการ

กรอบิล (Goble. 1957 : 17) ได้ศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนสำเร็จเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรมากกว่านักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จ

ดีเมนต์ (Dement. 1976 : 484-490) ได้ศึกษานักศึกษาหญิงที่เรียนวิชาเอกวิทยาศาสตร์ ปรากฏว่ามีนักศึกษาถึงร้อยละ 35 ของนักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย และนักศึกษาที่เรียนสำเร็จ เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จ

จากเอกสารงานวิจัยสรุปได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนนั้น สามารถช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาได้ในหลายด้าน ทั้งทางตรง และ ทางอ้อม เช่น การที่นักศึกษารู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักการทำงานร่วมกัน รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงเห็นสมควรกำหนดเป็นนโยบายสนับสนุนภาคเอกชน ในการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน ในขณะเดียวกันเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคมด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาส จึงเห็นสมควรกำหนดเป็นนโยบายให้ภาครัฐบาลสนับสนุนทางการเงิน โดยการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย จากนโยบายทั้งสองข้อดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องและเกื้อหนุนกัน

จึงเสนอเป็นมาตรการส่งเสริม 3 ประการ ได้แก่

1. การสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน
2. การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเอกชน
3. การจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 คณะรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย) มีมติเห็นชอบในหลักการโครงการจัดตั้ง “กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย เริ่มให้นักเรียน นักศึกษากู้ยืมได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมาบนพื้นฐานของหลักการดังนี้

1. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแก่ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งด้อยโอกาสทางการศึกษา อันจะมีส่วนสำคัญในการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน และเป็นการสนองต่อนโยบายการกระจายรายได้

2. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบการศึกษาทางด้านอุปสงค์ โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน ภายหลังเมื่อรัฐเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามากขึ้น จึงได้ประกาศใช้ “พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541” ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีความมั่นคงถาวรขึ้น

3.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืม เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบหรือนอกระบบจนถึงระดับปริญญาตรี

3.3 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์กู้ยืมเงิน เพื่อเป็น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา โดยอยู่ในการกำกับดูแลของ กระทรวง-การคลังมีการดำเนินงานเกี่ยวข้องของ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง กระทรวง-ศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย

3.4 หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

หลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน ตาม “ประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” เรื่อง “หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน พ.ศ. 2544” นักเรียน/นักศึกษาผู้มีสิทธิขอกู้ยืมเงินจากกองทุนฯ ผู้กู้ยืมรายใหม่ และผู้กู้ยืมเก่า(ต่อเนื่อง) นอกจากเป็นผู้มี “สัญชาติไทย” แล้ว จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์และมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ หมายความว่า มีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน 150,000 บาทต่อปี (ยกเว้นผู้ขอกู้ยืมรายเก่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 ย้อนหลังไปจะต้องมีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี) รายได้ต่อครอบครัวดังกล่าวพิจารณาตามหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) รายได้รวมของนักเรียน/นักศึกษา ผู้ขอกู้ยืมรวมกับรายได้ของบิดาและมารดา ในกรณีที่บิดา มารดา เป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง

(2) รายได้รวมของนักเรียน/นักศึกษา ผู้ขอกู้ยืมรวมกับรายได้ของผู้ปกครองในกรณีที่ผู้ใช้อำนาจปกครองมิใช่บิดา มารดา

(3) รายได้รวมของนักเรียน/นักศึกษา ผู้ขอกู้ยืมรวมกับรายได้ของคู่สมรสในกรณีที่ผู้ขอกู้ยืมได้ทำการสมรสแล้ว

2. เป็นผู้ที่มีผลการเรียนดีหรือผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลของสถาบันการศึกษา
3. เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ไม่ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาชั้นร้ายแรง หรือไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย เช่น หมกมุ่นในการพนัน เสพยาเสพติดให้โทษ ดื่มสุราเป็นอาเจิน หรือเที่ยวเตร่ในสถานบันเทิงเริงรมย์เป็นอาเจิน เป็นต้น
4. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบหรือประกาศการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในโรงเรียนสถานศึกษา หรือสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดควบคุมหรือกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงหรือส่วนราชการอื่นๆ ทบวงมหาวิทยาลัย รัฐวิสาหกิจ
5. ไม่เคยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาใดๆ มาก่อน
6. ไม่เป็นผู้ที่ทำงานประจำในระหว่างศึกษา
7. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
8. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

สำหรับผู้กู้รายเก่าที่พ้นสภาพจากสถานศึกษาหนึ่งเนื่องจากผลการเรียน เมื่อสมัครเข้าเรียนในสถานศึกษาเดิมหรือสถานศึกษาใหม่ ให้สถานศึกษาที่จะรับเข้าใหม่มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าจะกู้ยืมได้หรือไม่และให้พิจารณาเป็นรายๆ โดยใช้เกณฑ์เดียวกับผู้กู้รายใหม่ แต่ใช้วงเงินผู้กู้ต่อเนื่อง

3.5 คุณสมบัติของผู้รับรองรายได้ครอบครัวผู้ขอกู้ยืม มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 5 หรือเทียบเท่า หรือ
2. หัวหน้าสถานศึกษาที่ผู้ขอกู้ยืมศึกษาอยู่ หรือ
3. ผู้ปกครองท้องถิ่นระดับผู้ใหญ่บ้านขึ้นไป

3.6 วงเงินให้กู้ยืม (ขอบเขต) ของแต่ละระดับของหลักสูตร ดังนี้

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	กู้ได้ไม่เกิน	55,440 บาท/ปี
ปวช. หรือเทียบเท่า	กู้ได้ไม่เกิน	62,500 บาท/ปี
ปวท./ปวส. หรืออนุปริญญา หรือเทียบเท่า	กู้ได้ไม่เกิน	70,240 บาท/ปี
ปริญญาตรี	กู้ได้ไม่เกิน	100,000 บาท/ปี

ทั้งนี้ จะพิจารณาค่าใช้จ่ายจริงในการศึกษารวมถึงค่าครองชีพโดยให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ พิจารณาให้กู้ยืมประจำสถานศึกษานั้นๆ

3.7 การค้ำประกัน ในสัญญากู้ยืมเงินให้หลักเกณฑ์การค้ำประกันสัญญากู้ยืมเงิน ดังนี้

1. บิดา มารดา หรือผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้ค้ำประกัน
2. บุคคลที่ประกอบอาชีพมีรายได้น่าเชื่อถือตามที่คณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมประจำสถานศึกษากำหนดให้เป็นผู้ค้ำประกันได้
3. กรณีไม่มีบุคคลค้ำประกัน ให้ผู้กู้ยืมใช้หลักทรัพย์แทน
4. ผู้ค้ำประกันต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

3.8 ขั้นตอนการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3.8.1 การพิจารณาอนุมัติเงินให้กู้ยืม

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรับผิดชอบการจัดตั้งงบประมาณประจำปีสมทบให้กองทุนฯ และเมื่อรัฐบาลโดยสำนักงบประมาณโอนงบประมาณให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้ว คณะอนุกรรมการกองทุนฯจะดำเนินการจัดสรรเงินให้กับคณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่ง(กระทรวงศึกษาธิการ) และคณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่สอง (ทบวงมหาวิทยาลัย)
2. สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) แจ้งหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ ขอบเขตระเบียบการกู้ยืมให้กระทรวงศึกษาธิการ (อนุกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่ง) และทบวงมหาวิทยาลัย (อนุกรรมการบัญชีจ่ายที่สอง) เพื่อให้หน่วยงานทั้งสองแจ้งให้สถานศึกษาประกาศให้ผู้จะกู้ยืมทราบต่อไป
3. สถานศึกษาปิดประกาศหลักเกณฑ์คุณสมบัติ ขอบเขตของผู้กู้ยืม ระเบียบการให้กู้ยืมให้นักเรียน/นักศึกษาทราบ พร้อมประกาศรับสมัคร โดยให้นักเรียน นักศึกษา ติดต่อขอแบบคำขอกู้ได้ที่สถานศึกษาที่นักเรียน/นักศึกษาประสงค์จะศึกษาต่อ
4. นักเรียน/นักศึกษา ผู้ขอกู้ยื่นแบบคำขอกู้พร้อมแนบเอกสาร/หลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ณ สถานศึกษาที่ศึกษาอยู่
5. คณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินฯประจำสถานศึกษาตรวจสอบเอกสาร และพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอกู้โดยการสัมภาษณ์หรือตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อเป็นไปตามที่คณะกรรมการฯกำหนดก็พิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมได้
6. ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินฯประจำสถานศึกษาอนุมัติการให้กู้ยืมได้ สถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังนี้คือ
  - 6.1 ประกาศรายชื่อผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมที่สถานศึกษา
  - 6.2 แจ้งผลการอนุมัติเป็นหนังสือถึงผู้ขอกู้ เพื่อผู้ขอกู้ต้องนำไปเปิดบัญชีเงินฝากกับผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืม (ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน))

7. ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาการให้กู้ยืมของสถานศึกษาไม่อนุมัติให้กู้ สถานศึกษาเก็บแบบคำขอกู้พร้อมหลักฐานไว้ 60 วัน นับตั้งแต่วันที่ไม่อนุมัติ

3.8.2 การจัดทำสัญญากู้ยืมเงินและการเบิกจ่ายเงิน

1. การจัดทำสัญญากู้ยืมเงินกองทุนฯ ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำสัญญากู้ยืมเงินตามระบบ และรายละเอียดเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กำหนด

1.1 ส่งต้นฉบับสัญญาให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาที่สถานศึกษาเปิดบัญชีไว้ 1 ฉบับ

1.2 ส่งฉบับให้ผู้กู้ยืมเงินเก็บไว้ 1 ฉบับ

1.3 ส่งสำเนาให้ผู้ค้ำประกัน 1 ฉบับ โดยถ่ายเอกสารจากสัญญากู้ยืมเงินที่เป็นต้นฉบับหรือฉบับและรับรองสำเนาเพื่อมอบให้แก่ผู้ค้ำประกันต่อไป

อนึ่ง สัญญากู้ยืมเงินจะต้องเป็นแบบสัญญาที่สำนักงานกองทุนฯ (กยศ.) จัดพิมพ์ และจัดส่งให้โดยจะเขียนหรือพิมพ์ข้อความในสัญญาก็ได้ แต่จะต้องลงนามจริงในสัญญากู้ยืมเงินที่เป็นต้นฉบับและฉบับนี้ การแก้ไขในสัญญากู้ยืมเงินให้ชัดเจนแล้วเขียนใหม่โดยให้ผู้กู้และผู้ให้กู้ลงลายมือชื่อกำกับทุกที่มีการแก้ไข (ห้ามใช้น้ำยาลบคำผิด) มิให้สถานศึกษาเก็บสัญญาฉบับของผู้กู้ไว้หากต้องการเก็บเป็นหลักฐานให้ถ่ายเอกสารสัญญากู้ยืมเงินไว้เป็นหลักฐานแทน

2. การทำสัญญากู้ยืมให้ผู้ขอกู้ยืมกรอกข้อความให้ชัดเจนและให้สถานศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของสัญญา (โปรดดูข้อแนะนำในการกรอกแบบสัญญากู้ยืมเงิน)

3. ให้สถานศึกษาตรวจสอบสัญญาและเอกสารประกอบให้ถูกต้อง ครบถ้วน ทุกฉบับก่อนรวบรวมส่งให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) (กรณีที่ผู้ขอกู้จำนวนมาก ให้จัดส่งหลายๆครั้งละ ประมาณ 50 สัญญา) โดยปฏิบัติดังนี้

3.1 ตรวจสอบชื่อ/นามสกุลผู้กู้ยืม ตรงกับลายมือชื่อจริง

3.2 ตรวจสอบการลงรายละเอียดในสัญญาให้ครบถ้วนถูกต้องทุกช่อง เช่น เลขประจำตัวประชาชน เลขที่บัญชีเงินฝากธนาคาร ฯลฯ

3.3 ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ปรากฏในสัญญาให้ครบทั้งผู้กู้รายเก่าและผู้กู้รายใหม่ ได้แก่ สำเนาสมุดคู่ฝาก สำเนาทะเบียนบ้าน และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน ตลอดจนสำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ค้ำประกัน

3.4 ตรวจสอบจำนวนเงินที่ขอกู้ในแต่ละภาคเรียนว่ามีจำนวนเงินรวมทุกภาคตรงกับที่ขอกู้หรือไม่ ทั้งส่วนของสถานศึกษาและส่วนของผู้กู้ยืม หากมีการแก้ไขจำนวนเงินให้ชัดเจนแล้วลงนามกำกับทั้งผู้กู้และผู้ให้กู้

3.5 ให้ผู้ให้กู้ยืม ผู้กู้ยืม และผู้ค้ำประกัน ลงนามในสัญญาให้ครบทุกช่อง หากผู้ค้ำประกันมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ขอของคู่สมรสของผู้ค้ำประกัน พร้อมลายมือชื่อพยาน หากผู้กู้ยืมอายุยังไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมายลงลายมือชื่อผู้แทนโดยชอบธรรมด้วยพร้อมลายมือชื่อพยาน(ห้ามใช้ตราประทับแทนการลงลายมือชื่อ)

3.6 หากผู้ค้ำประกันไม่สามารถมาลงลายมือชื่อต่อหน้าเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารสถานศึกษา ให้ตรวจสอบว่ามีลายมือชื่อเจ้าพนักงานทะเบียนท้องถิ่นรับรองมาหรือไม่

4. การจัดส่งสัญญาให้ธนาคาร เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงิน และสถานศึกษาได้รับเงินกู้ยืมได้รวดเร็ว โดยไม่มีการส่งคืนสัญญาเพื่อกลับไปแก้ไขใหม่ให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

4.1 ตรวจสอบสัญญาผู้กู้ยืมเงินและเอกสารแนบ (ตามข้อ3.3) ให้ถูกต้อง

4.2 จัดทำใบนำส่งเอกสารแยกสัญญาผู้กู้ยืมรายเก่า/ผู้กู้ยืมรายใหม่ ออกเป็นชุดชุดละไม่เกิน 50 สัญญา แนบมากับใบนำส่งเอกสาร ในการส่งสัญญาผู้กู้ยืมเงินให้ธนาคารทุกครั้ง และระบุที่อยู่สถานศึกษาให้ชัดเจน พร้อมรหัสสถานศึกษา **โดยให้ผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาผู้กู้ยืมของสถานศึกษาเป็นผู้ลงลายมือชื่อในใบนำส่งเอกสารทุกครั้ง**

4.3 การจัดส่งสัญญาผู้กู้ยืมเงินของสถานศึกษาจะต้องส่งผ่านสาขาของธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) ที่สถานศึกษาเปิดบัญชีไว้ทุกครั้ง (มิให้ส่งตรงไปสำนักงานใหญ่)

4.4 ให้สถานศึกษาจัดทำทะเบียนคุมการส่งสัญญาผู้กู้ยืมเงินเพื่อให้ทราบว่าสัญญาผู้กู้ยืมเงินรายใดอยู่ในใบเอกสารชุดไหน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดตามกรณีผู้กู้ยืมได้รับเงินล่าช้า (ตามแบบฟอร์ม กยศ.106)

อนึ่งให้สถานศึกษาจัดทำสำเนาใบนำส่งเอกสารและทะเบียนคุมการส่งสัญญาผู้กู้ยืมเงินดังกล่าว ที่มีลายมือชื่อผู้รับเอกสารและวัน เดือน ปี ที่รับเอกสาร และเก็บไว้เป็นหลักฐาน

4.5 ในกรณีที่ธนาคาร (สำนักงานใหญ่) ตรวจสอบสัญญาแล้วพบว่าไม่ถูกต้อง ธนาคาร (สำนักงานใหญ่) ส่งคืนสถานศึกษาทันที เพื่อส่งกลับไปให้ผู้ขอกู้ยืมแก้ไขให้ถูกต้อง

4.6 หากมีการแก้ไขสัญญาขอให้สถานศึกษาเร่งดำเนินการ โดยให้แยกชุดนำส่งต่างหากจากข้อ 4.2 และต้องจัดทำใบนำส่งให้ตรงตามจำนวนสัญญาและจำนวนเงินที่ส่งกลับคืนมาให้ธนาคารโดยด่วน

4.7 เอกสารที่สถานศึกษาจะต้องนำส่งธนาคารพร้อมสัญญากู้ยืมเงิน คือ

4.7.1 สำเนาสมุดคู่ฝากของผู้กู้ยืม

4.7.2 สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

ของผู้กู้ยืม

4.7.3 สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

ของผู้ค้ำประกัน

4.7.4 สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้ค้ำประกัน (ถ้ามี)

5. เมื่อธนาคารตรวจสอบความถูกต้องของสัญญาที่สถานศึกษาจัดส่งมาให้แล้ว ธนาคารดำเนินการบันทึกข้อมูลในสัญญาเข้าระบบคอมพิวเตอร์และจัดเก็บสัญญาพร้อมโอนเงินให้ผู้กู้ยืมและสถาบันการศึกษา

6. การขอรับแบบพิมพ์เพิ่มเติม ได้แก่ สัญญากู้ยืมเงิน ใบนำส่งเอกสาร ใบแจ้งผลการอนุมัติการกู้ยืมเงิน ให้ขอรับได้ที่ธนาคารกรุงไทยฯทุกสาขา สำหรับสถานศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ ให้ขอรับได้ที่ธนาคารกรุงไทยฯ สำนักงานใหญ่ ส่วนแบบพิมพ์อื่นๆ เช่น แบบคำขอกู้ยืมเงิน (กยศ.101) แบบการเปลี่ยนแปลงข้อมูลของผู้กู้ และการเข้าทำงาน (กยศ.108) เป็นต้น

7. การเบิกจ่ายเงิน

7.1 ให้สถานศึกษาเปิดบัญชีชื่อ “บัญชีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ (ชื่อสถานศึกษา)” ที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โดยสถานศึกษาเลือกสาขาที่ต้องการเปิดบัญชีได้

7.2 ให้สถานศึกษาสามารถเบิกจ่ายเงินค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าหอพักได้นับจากวันที่ส่งรายชื่อพร้อมสัญญากู้ยืมของผู้ได้รับการคัดเลือกให้กู้ยืมเงินกองทุนและจำนวนเงินของแต่ละคนให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ทราบแล้ว 30 วัน

7.3 ให้สถานศึกษาขอแบบรายงาน EL 018 จากสาขาของธนาคารที่สถานศึกษาเปิดบัญชีไว้ เพื่อให้สถานศึกษาตรวจสอบจำนวนเงินค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและค่าหอพักที่ธนาคารโอนเข้าบัญชีของสถานศึกษาในแต่ละครั้ง โดยสถานศึกษาสามารถขอแบบรายงานนี้ได้ภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากวันที่ 15 ของทุกเดือน หากพ้นกำหนดนี้ทางธนาคารจะยกเลิกรายงาน EL 018 ที่สาขาเก็บไว้

กรณีผู้กู้ยืม/สถานศึกษา ไม่ได้รับเงินให้สถานศึกษาส่งโทรสาร ไปนำส่งสัญญา และหมายเหตุรายชื่อผู้ที่ไม่ได้รับเงินในทะเบียนควบคุมการส่งสัญญาให้ธนาคารตรวจสอบ

3.8.3 การแจ้งสถานภาพและการแจ้งเปลี่ยนแปลงข้อมูลของผู้กู้ยืม

3.8.3.1 หน้าที่ของสถานศึกษา

1. สถานศึกษามีหน้าที่รายงานผลการศึกษาของผู้กู้ที่กำลังศึกษาอยู่ให้ธนาคารทราบ(ตามแบบ กยศ. 110) ทุกสิ้นปีการศึกษา (มาตรา 51)
2. ในกรณีที่ผู้กู้ยืมพ้นสภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษาไม่ว่าด้วยเหตุใด สถานศึกษาต้องแจ้งธนาคารทราบ (ตามแบบ กยศ. 109) ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พ้นสภาพ (มาตรา 51)

3.8.4 หน้าที่ของผู้กู้ยืม

1. ผู้กู้ยืมต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ หรือย้ายสถานศึกษา และจบการศึกษา ให้ธนาคารทราบ (ตามแบบกยศ. 108) ภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่เปลี่ยนแปลง หรือ จบการศึกษา (มาตรา 51)
2. เมื่อผู้กู้ยืมสำเร็จการศึกษา และเข้าทำงานในสถานที่ใดต้องแจ้งที่อยู่และสถานที่ทำงาน พร้อมเงินเดือนหรือค่าจ้างให้ธนาคารทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เริ่มทำงาน (มาตรา 53) ในกรณีที่ผู้กู้ยืมที่จบการศึกษานี้ย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงงาน หรือสถานที่ทำงาน หรือเปลี่ยนแปลงเงินเดือน หรือค่าจ้าง ให้ธนาคารทราบภายใน 30 วัน (มาตรา 53)
3. ผู้กู้ยืมที่ไม่ได้กู้ต่อเนื่องหรือไม่ได้รับอนุมัติให้กู้ในปีถัดไปจะต้องแจ้งสถานภาพการศึกษาให้ธนาคารทราบทุกปี (ตามแบบ กยศ. 205)

3.9 การตัดสิทธิผู้กู้ยืม

กองทุนฯอาจบอกเลิกสัญญาผู้กู้ยืมเงิน และเรียกเงินกู้ยืมที่ผู้กู้ได้รับไปแล้วคืนได้ หาก

1. เมื่อตรวจสอบพบว่าผู้กู้ยืมขาดคุณสมบัติ หรือ
2. ผู้กู้แจ้งข้อความอันเป็นเท็จในสาระสำคัญ
3. ผู้กู้ยืมเงินไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้ในสัญญา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 738 คน เป็นนักศึกษาชาย 205 และนักศึกษาหญิง 533 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 247 คน เป็นนักศึกษาชาย 69 คนและเป็นนักศึกษาหญิง 178 คน มีความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) โดยมีคณะวิชา และเพศ เป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยจำแนกประชากรออกเป็น 3 หมวดวิชาคือหมวดวิชาการเงิน ได้แก่คณะบัญชี จำนวน 51 คน คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 188 คน คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 15 คน หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 192 คน คณะนิติศาสตร์ จำนวน 40 คน คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 177 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 11 คน และวิทยาลัยนานาชาติ จำนวน 20 คน หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 35 คน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 9 คน

2. ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากรแต่ละคณะวิชาในข้อ 1 โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่มีค่าระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane.1996 : 583) ได้

กลุ่มตัวอย่าง 247 คนเป็นนักศึกษาโดยเป็นนักศึกษาชาย 69 คนและนักศึกษาหญิง 178 คน โดยใช้สัดส่วน

ประชากรต่อกลุ่มตัวอย่าง = 3:1

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะและเพศ

คณะวิชา	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
หมวดวิชาการเงิน						
บัญชี	9	3	42	14	51	17
บริหารธุรกิจ	54	18	134	45	188	63
เศรษฐศาสตร์	4	1	11	4	15	5
หมวดวิชาสังคม						
นิเทศศาสตร์	56	19	136	45	192	64
นิติศาสตร์	21	7	19	6	40	13
มนุษยศาสตร์	23	8	154	51	177	59
วิทยาลัยนานาชาติ	9	3	11	4	20	7
ศิลปกรรมศาสตร์	4	1	7	2	11	3
หมวดวิชา						
วิทยาศาสตร์						
วิทยาศาสตร์	17	6	18	6	35	12
วิทยาศาสตร์	8	3	1	1	9	4
วิศวกรรมศาสตร์						
รวมทั้งหมด	205	69	533	178	738	247

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม มีทั้งหมด 9 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

ตอนที่ 9 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัวเมื่อท่านอ่านข้อความแล้วท่านโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( )

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. คณะวิชาที่กำลังศึกษา

2.1. หมวดการเงิน ( ) คณะบัญชี ( ) คณะบริหารธุรกิจ ( ) คณะเศรษฐศาสตร์

2.2. หมวดสังคม ( ) คณะนิเทศศาสตร์ ( ) คณะนิติศาสตร์ ( ) คณะมนุษยศาสตร์

( ) คณะศิลปกรรมศาสตร์ ( ) วิทยาลัยนานาชาติ

2.3. หมวดวิทยาศาสตร์ ( ) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

( ) คณะวิศวกรรมศาสตร์

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA) .....

4. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้ต่อเดือนประมาณ ..... บาท

5. อาชีพของผู้ปกครอง

( ) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) เกษตรกรรม

( ) รับจ้าง/พนักงานบริษัท/ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

6. สถานภาพสมรสของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

( ) โสด

( ) คู่

( ) หม้าย

7. ระดับการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี

( ) ปริญญาตรี

( ) สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

2.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนของชาติชาย หมั่นสมัค (2542) และของศักดิ์ดา พยัคฆ์ (2542)

2.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 จำนวน 19 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบใช้วัดนิสัยทางการเรียนของนักศึกษาเมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนตามที่ได้กำหนดไว้					
00	ในขณะที่อาจารย์สอนข้าพเจ้าขอบคุณกับเพื่อน					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

3.50 – 5.00 หมายถึง นิสัยทางการเรียนของนักศึกษาดี

2.50 – 3.49 หมายถึง นิสัยทางการเรียนของนักศึกษาดีพอใช้

1.00 – 2.49 หมายถึง นิสัยทางการเรียนของนักศึกษาไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

3.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนของ สมจิตต์ เพิ่มพูน (2532) และของกนกวรรณ อุ่นใจ (2535)

3.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 จำนวน 12 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนของนักศึกษาเมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าตั้งใจศึกษาต่อเล่าเรียนเพื่อจะนำ ความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
00	ข้าพเจ้าจะอดทนต่อการเรียนไม่ว่า จะยากลำบากเพียงใดเพื่อความสำเร็จใน อนาคต					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

3.50 – 5.00 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนของนักศึกษาดีมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนของนักศึกษานานกลาง

1.00 – 2.49 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนของนักศึกษาน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

4.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองของ สุกัญญา แยมี่ยม(2541)และของชาติชาย หมั่นสมัคร (2542)

4.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 จำนวน 24 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา</u> ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยว การเรียนของข้าพเจ้า					
00	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อผู้ปกครอง</u> ข้าพเจ้ามักขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน จากผู้ปกครอง					

เกณฑ์การให้คะแนน

จริงที่สุด

5

ข้อความทางลบ

1

จริง

4

2

จริงบ้าง

3

3

จริงน้อย

2

4

จริงน้อยที่สุด

1

5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง
(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

3.50 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองดี

2.50 – 3.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองดีพอใช้

1.00 – 2.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

5.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ
ทางกายภาพของการเรียนการสอนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนของ

ชาติชาย หมั่นสมัคร(2542) และของแสงอรุณ พจน์พัฒนพล (2545)

5.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 5.1 และ 5.2 จำนวน 20 ข้อ

เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน					
00	ห้องเรียนมีฝุ่นละอองมาก					
0	<u>สื่ออุปกรณ์การเรียน</u> สถาบันมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย					
00	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้มี สภาพที่ดีในการใช้งาน					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

- 3.50 – 5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนดี
- 2.50 – 3.49 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนดีพอใช้
- 1.00 – 2.49 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

- 6.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 6.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ สุกัญญา แยมี่ยม (2541) และของชาติชาย หมั่นสมศรี (2542)
- 6.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 จำนวน 13 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
00	อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความเป็นกันเองกับ ข้าพเจ้า					
0	พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ ข้าพเจ้านึกถึงอาจารย์เมื่อมีปัญหาการเรียน					
00	ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้ซักถามอาจารย์					

เกณฑ์การให้คะแนน

จริงที่สุด

5

1

จริง

4

2

จริงบ้าง

3

3

จริงน้อย

2

4

จริงน้อยที่สุด

1

5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

3.50 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี

2.50 – 3.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดีพอใช้

1.00 – 2.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

7.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพ

ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนของสุกัญญา -
 แย้มยิ้ม (2541) กฤตรินทร์ นิมทองคำ (2542) และของศักดิ์ดา พยัคฆ์ (2545)

7.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 จำนวน 14 ข้อ
 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน เมื่ออ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา มาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา บางครั้ง
 บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา

จริงน้อย หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับเพื่อนในห้องได้ดี					
00	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน และกัน					

เกณฑ์การให้คะแนน

จริงที่สุด

5

1

จริง

4

2

จริงบ้าง

3

3

จริงน้อย

2

4

จริงน้อยที่สุด

1

5

ข้อความทางบวก

ข้อความทางลบ

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

- 3.50 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี
2.50 – 3.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดีพอใช้
1.00 – 2.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

- 8.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
8.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาของสายพิณ สุดฉิ่ง (2536) และของอวยชัย วยสุวรรณ (2521)
8.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1 และ 8.2 จำนวน 14 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงจริงของนักศึกษามากที่สุด

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงน้อย หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชมรม					
00	หลายๆกิจกรรมที่ข้าพเจ้าเข้าร่วมทำให้ข้าพเจ้าประทับใจ					

เกณฑ์การให้คะแนน	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

3.50 – 5.00	หมายถึง	นักศึกษา มีการเข้าร่วมกิจกรรมมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	นักศึกษา มีการเข้าร่วมกิจกรรมปานกลาง
1.00 – 2.49	หมายถึง	นักศึกษา มีการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย

ตอนที่ 9 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

- 9.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 9.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ของ ทิพวรรณ – สุวรรณประเสริฐ (2540)
- 9.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 9.1 และ 9.2 จำนวน 23 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้านำอุปกรณ์การเรียนมาครบทุก วิชา					
00	ข้าพเจ้าทำการบ้านส่งทันเวลาที่กำหนด					

เกณฑ์การให้คะแนน

จริงที่สุด

5

1

จริง

4

2

จริงบ้าง

3

3

จริงน้อย

2

4

จริงน้อยที่สุด

1

5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามพฤติกรรมกรเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

3.50 – 5.00 หมายถึง พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาดี

2.50 – 3.49 หมายถึง พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาดีพอใช้

1.00 – 2.49 หมายถึง พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาไม่ดี

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ เวณิ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ ดร.พาสณา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่เป็นนักศึกษาทุนมหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง -

กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t - test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.294 – 8.635

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.117 – 8.336

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง จำนวน 24 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.175 – 7.997

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.295 – 7.022

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.787 – 5.652

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 – 6.259

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.201 – 9.194

ตอนที่ 9 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา จำนวน 23 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.295 – 9.696

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้เฉพาะ ข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8909

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8618

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9077

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8736

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8271

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7912

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8750

ตอนที่ 9 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9214

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตอธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาชั้นปีที่ 1 ในระหว่าง วันที่ 22-29 พฤศจิกายน 2546 จำนวน 247 คน ได้กลับคืนมาครบทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่นักศึกษาตอบมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
  - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำแล้วทดสอบด้วย t-test

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise-Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

สัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - Distribution
t.	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
df	แทน Degree of freedom
SS	แทน Sum of squares
MS	แทน Mean Squares
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์
SE_b	แทน ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบ คะแนนดิบ
	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบ คะแนนมาตรฐาน
$\hat{Y}$	แทน สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในรูปแบบคะแนนดิบ
Z	แทน สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในรูปแบบคะแนน มาตรฐาน
a	แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
Y	แทน พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา
X_1	แทน เพศชาย

X_2	แทน เพศหญิง
X_3	แทน หมวดการเงิน
X_4	แทน หมวดสังคม
X_5	แทน หมวดวิทยาศาสตร์
X_6	แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_7	แทน รายได้
X_8	แทน รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
X_9	แทน เกษตรกรรม
X_{10}	แทน รับจ้าง / พนักงานบริษัท / ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
X_{11}	แทน โสด
X_{12}	แทน คู่สมรส
X_{13}	แทน หม้าย
X_{14}	แทน ต่ำกว่าปริญญาตรี
X_{15}	แทน ปริญญาตรี
X_{16}	แทน สูงกว่าปริญญาตรี
X_{17}	แทน นิสัยทางการเรียน
X_{18}	แทน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน
X_{19}	แทน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง
X_{20}	แทน ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
X_{21}	แทน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
X_{22}	แทน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
X_{23}	แทน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป คิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่างๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ หมวดวิชา อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดา/มารดา หรือ ผู้ปกครองระดับการศึกษาของบิดา/มารดา หรือ ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของผู้ปกครองนิสัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ลักษณะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และพฤติกรรมการเรียน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัวของนักศึกษา ด้านครอบครัวด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ(Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ หมวดวิชา อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดา/มารดา หรือ ผู้ปกครองระดับการศึกษาของบิดา/มารดา หรือ ผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ หมวดวิชา อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดา
มารดา หรือ ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง

ปัจจัย	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	69	27.9
	หญิง	178	72.1
	รวม	247	100
2. หมวดวิชา	หมวดการเงิน	125	50.6
	หมวดสังคม	102	41.3
	หมวดวิทยาศาสตร์	20	8.1
	รวม	247	100
3. อาชีพของ ผู้ปกครอง	รับราชการ /พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ เกษตรกรรม	22	8.9
	รับจ้าง /พนักงานบริษัท /ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	55	22.3
		170	68.8
	รวม	247	100
4. สถานภาพสมรส ของบิดา-มารดา หรือ ผู้ปกครอง	โสด	17	6.9
	คู่	164	66.4
	หม้าย	66	26.7
	รวม	247	100
5. ระดับการศึกษา ของบิดา-มารดา หรือ ผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	228	92.3
	ปริญญาตรี	16	6.5
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	1.2
	รวม	247	100

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

เพศชาย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 และเพศหญิง จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 72.1 หมวดวิชาพบว่า หมวดการเงินมากที่สุด จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 รองลงมาคือ หมวดสังคม จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 และน้อยที่สุดคือ หมวดวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 อาชีพของบิดา-มารดา หรือ ผู้ปกครอง พบว่า อาชีพ รับจ้าง/ พนักงานบริษัท/ ค้าขาย /ธุรกิจส่วนตัว มากที่สุด จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และน้อยที่สุดคือ อาชีพ รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 สถานภาพสมรสบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง อยู่ด้วยกันเป็นคู่ มากที่สุด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาคือ เป็นหม้าย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และน้อยที่สุดคือ เป็นโสด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง พบว่า ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุดจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และน้อยที่สุด คือระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, รายได้ของผู้ปกครอง, นิสัยทางการเรียน, ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน, ลักษณะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง, ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน, สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์, สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน, การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และพฤติกรรมการเรียน ดังแสดงในตาราง 3.

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัย	X	S	การแปลผล
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.38	.557	ปานกลาง
2. รายได้ของผู้ปกครอง	6691.11	2664.347	ปานกลาง
3. นิัยทางการเรียน	68.81	9.287	ดี
4. ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน	49.81	6.382	ดี
5. ลักษณะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง	90.75	14.632	ดี
6. ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน	41.10	5.768	ดี
7. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	43.72	7.947	ดี
8. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	54.11	7.194	ดี
9. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา	44.61	10.422	ปานกลาง
10. พฤติกรรมการเรียน	91.14	10.690	ดี

จากตาราง 3 พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย ด้านนิสัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับดี ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ด้านส่วนตัวของนักศึกษา ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ในมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังแสดงในตาราง 4

จากตาราง 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของปัจจัย ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ นิัยทางการเรียน (X_{17}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง (X_{19}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{20}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_{21}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{22}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรเพศ (X_1 - X_2) หมวดวิชา (X_3 - X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) รายได้ของ ครอบครัวของนักศึกษา (X_7) อาชีพของผู้ปกครองของนักศึกษา (X_8 - X_{10}) สถานภาพสมรสของผู้ปกครองของนักศึกษา (X_{11} - X_{13}) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง (X_{14} - X_{16}) และการเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษา (X_{23}) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ พฤติกรรม การเรียน ของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ การถดถอย-พหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5 และ 6

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเรียน

แหล่งของ	df	SS	MS	F
ความแปรปรวน				
Regression	4	16135.868	4033.967	81.117**
Residual	240	11935.210	49.730	
Total	244	28071.078		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่ามีปัจจัย 4 ตัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเรียน โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 4 ตัวได้แก่ ปัจจัยต่างๆ ดังแสดงใน ตาราง 6

ตาราง 6 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืม
เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
(Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปรที่ ศึกษา	b	SE _b		R	R ²	F
X ₁₇	.532	.070	.462	.679	.461	207.923**
X ₁₇ X ₁₈	.537	.108	.320	.736	.542	143.226**
X ₁₇ X ₁₈ X ₂₀	.267	.089	.144	.748	.560	102.285**
X ₁₇ X ₁₈ X ₂₀ X ₂₃	-.133	.046	-.129	.758	.575	81.117**

$$R = .758$$

$$R^2 = .575$$

$$SE = 7.052$$

$$a = 22.669$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 4 ปัจจัยได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X₁₇) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน (X₁₈) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X₂₀) การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา (X₂₃) ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ใช้ร้อยละ 57.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01โดยนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยใช้คะแนนดิบได้ผลดังนี้

$$\hat{Y} = 22.669 + .532X_{17} + .537X_{18} + .267X_{20} - .133X_{23}$$

สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ได้ผลดังนี้

$$Z = .462.X_{17} + .320X_{18} + .144X_{20} - .129X_{23}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 738 คน เป็นนักศึกษาชาย 205 คน และนักศึกษาหญิง 533 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 247 คน เป็นนักศึกษาชาย 69 คนและเป็นนักศึกษาหญิง 178 คน มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมี คณะวิชา และเพศ เป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ เพศ คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ผู้ปกครองของนักศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.294 – 8.635 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8909

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.024 – 8.336 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8618

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert - Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.175 – 7.997 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9077

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.295 – 7.022 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8736

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.787 – 5.652 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8271

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 – 6.259 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7912

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.201 – 9.194 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8750

ตอนที่ 9 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.295 – 9.696 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9214

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตอธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาชั้นปีที่ 1 ในระหว่าง วันที่ 22-29 พฤศจิกายน 2546 จำนวน 247 คน ได้กลับคืนมาครบทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่นักศึกษาตอบมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มี 6 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_{17}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง (X_{19}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{20}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{22}) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ . 01

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มี 17 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) หมวดยวิชา ($X_3 - X_5$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) รายได้ของผู้ปกครองนักศึกษา (X_7) อาชีพของผู้ปกครองของนักศึกษา ($X_8 - X_{10}$) สถานภาพสมรสของผู้ปกครองของนักศึกษา ($X_{11} - X_{13}$) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ($X_{14} - X_{16}$) และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา (X_{23})

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดมี 4 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_{17}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน (X_{18}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{20}) การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา (X_{23}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 57.5

4. สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่

4.1 สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 22.669 + .532X_{17} + .537X_{18} + .267X_{20} - .133X_{23}$$

4.2 สมการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนในรูปคะแนนมาตรฐานได้แก่

$$Z = .462.X_{17} + .320X_{18} + .144X_{20} - .129X_{23}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัยได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_{17}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง (X_{19}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{20}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{22}) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1 นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดีมีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีย่อมมีพฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ มีความตั้งใจเรียน เข้าชั้นเรียนตรงเวลา ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีการฝึกทบทวนเนื้อหาที่เรียนและซักถามอาจารย์หากมีข้อสงสัย ดังที่เรนท์ (Wrenn.1968:1-4) ได้กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำโดยพฤติกรรมนั้นอาจจะมาจากทักษะทางการเรียน และเทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่นๆ (2525: 95-98) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้ และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน จากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

1.2 ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมากมีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตที่ดี จะต้องวางแผนล่วงหน้าสำหรับอนาคตในการเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประกอบอาชีพทำให้นักศึกษาดังใจศึกษาเล่าเรียน ส่งผลให้มีพฤติกรรมทางการเรียนที่เหมาะสมไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์ (2539:72) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการเรียน บุคลิกภาพ อายุ อาชีพ และรายได้ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่าทัศนคติต่อการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ หรือจาก

ประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ นักศึกษาที่มีลักษณะ มุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติต่อการเรียนดี มีพฤติกรรมการเรียนที่ดี

1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครอง มีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดี ผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่อย่างดีต่อการเรียนของนักศึกษา ให้ความช่วยเหลือ และเป็นพี่ปรึกษาในเวลาที่มีปัญหาทั้งด้านการงานและการเรียน จึงเป็นแรงผลักดัน ให้นักศึกษามีความตั้งใจเรียนสูงพร้อมจะต่อสู้และเกิดความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ ใน การเรียนหรือการศึกษา ต่อในระดับอุดมศึกษาสอดคล้องกับ ดูเซค (Dusek . 1980 : 87-100) กล่าวว่า การที่นักเรียนจะรับความคาดหวังของผู้ปกครองจะกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความพยายามในการเรียนมากขึ้น เช่น กระตุ้นให้ตนเองอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน ตั้งใจเรียน เพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ดีทำให้นักเรียนมีความพยายามมากขึ้นและเกิดความมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จในการเรียน

1.4 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอนดี นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน ได้แก่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียน การถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย จะทำให้บรรยากาศในการเรียนของนักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ดี ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับ ลอว์เลนซ์ (Lawrence . 1976:148) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัญญา ยิ้มแย้ม (2541 : 65 – 66) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา กรุงเทพมหานคร พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนกับทัศนคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก

1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับอาจารย์ดี นักศึกษาจะมีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ การที่อาจารย์มีสัมพันธภาพที่ดีต่อนักศึกษา ให้ความสนใจเอาใจ

ใส่ต่อนักศึกษา ให้ความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ปรึกษาทั้งด้านวิชาการ และด้านส่วนตัว จะทำให้พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุษ (Bush.1942 :645: 656) ได้วิจัยสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่าครูที่พยายามทำความรู้จักกับนักเรียนให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมการเรียนตามความต้องการ และความสนใจของนักเรียนจะทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น ส่วนวิธีมุ่งสอนโดยใช้วิธีบังคับนักเรียนก็จะส่งผลให้นักเรียนไม่พอใจในตัวครูและเรียนไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ไพฑูรย์สินลาร์ตัน (2524 : 49) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนทุกระดับนอกจากผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ดีแล้ว ยังต้องการอาจารย์ที่มีวิธีการสอนที่เป็นกันเอง เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้เรียน แต่ในขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะให้เห็นถึงความถูกต้องเหมาะสม ให้ข้อติชมตรงไปตรงมา ซึ่งเต็มไปด้วยความหวังดี จะช่วยให้บรรยากาศการเรียนรู้อุดมขึ้น

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี มีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็น ไว้วางใจกันและร่วมกันจะทำให้มีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมทางการเรียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวีวรรณ ทุมชัย (2536 : 90) ที่ศึกษา พบว่านักเรียนจะเรียนรู้ปรึกษาหารือเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่ เมื่อส่งคคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลของเพื่อนไปด้วย หากพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็ส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกาย จิตใจ และการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48-67) กล่าวว่า ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน จะช่วยให้เกิดปฏิริยาตอบสนองระหว่างกัน ฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 17 ปัจจัย ได้แก่ เพศ (X_1-X_2) หมวดวิชา (X_3-X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) รายได้ของผู้ปกครอง (X_7) อาชีพของผู้ปกครอง (X_8-X_{10}) สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ($X_{11} - X_{13}$) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ($X_{14} - X_{16}$) การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา (X_{23}) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาชายบางคนมีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาเป็นคนที่รู้จักใช้วิธีการเรียน และวิธีการทำงานให้เกิดผลดีดังที่ ภิญญู สาร (2531: 2 - 16) ได้กล่าวว่า วิธีเรียนคือ ขณะที่ อาจารย์สอนในชั้นเรียนนักศึกษาไม่ควรพูดคุยกัน ให้ความสนใจเฉพาะที่อาจารย์สอนเท่านั้น และ มีการซักถามหากไม่เข้าใจ ขยันทำการบ้านทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว ตลอดจนทำตารางเวลา ส่วนตัวประจำสัปดาห์

ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาชายบางคนมีพฤติกรรมการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำการบ้าน ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่สนใจค้นคว้า เพิ่มเติม ทำให้นักศึกษาชายมีผลการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์มาศ ตัณฑเจริญรัตน์ (2532) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตตาก พบว่า นักศึกษาชายมีปัญหาด้านการเรียนมากที่สุด

นักศึกษาหญิงบางคนมีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ มีความตั้งใจเรียนอยู่เสมอ ติดตามเรื่องที่เรียน มีการทำการบ้านด้วยตนเอง ตลอดจนรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และ ประพฤติปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสมในห้องเรียน ตั้งใจฟังอาจารย์สอน ซักถามเมื่อเกิดความไม่ เข้าใจ และจดบันทึกในสิ่งที่ได้เรียนรู้ มีทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์ผู้สอน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษา หญิงมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี

ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาหญิงบางคนมีพฤติกรรมการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสมในห้องเรียน ได้แก่ การไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำ การบ้านด้วยตนเอง ไม่รู้จักค้นคว้าด้วยตนเองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ไม่รู้จักใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ ทำให้นักศึกษาหญิงมีผลการเรียนต่ำ

2.2 หมวดวิชา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหมวดวิชาการเงิน ได้แก่ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชาสังคม ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรม ศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่คณะวิทยาศาสตร์ คณะ วิศวกรรมศาสตร์ บางคนมีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษามีพื้นฐานในการเรียน ทางด้าน วิทยาศาสตร์ – คณิต ทางด้าน ศิลป์ – ภาษา และด้านพาณิชยกรรมมาในระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย หรือในสายพาณิชย์ ทำให้นักศึกษามีความสนใจ ความถนัด และนักศึกษาเลือกหมวดวิชา ตามที่ตนสนใจ ตลอดจนอาจารย์ของหมวดวิชาคอยให้คำปรึกษา คำแนะนำ ในด้านวิชาการ ด้าน กิจกรรม และมีรุ่นพี่คอยให้ความช่วยเหลือ และคำแนะนำด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ดี และนักศึกษามีความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ รู้จักสังเกต ชักถาม จดจำและปฏิบัติจริง ทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเลือกเรียนหมวดวิชาที่ตนสนใจเป็นอย่างดี

ในทางตรงกันข้าม นักศึกษาที่เลือกเรียน หมวดวิชาการเงิน หมวดวิชาสังคม หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ บางคนมีพฤติกรรมการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาเลือกหมวดวิชาที่ตนเองไม่มีความสนใจ ไม่มีความถนัด และเนื้อหาที่มีความซับซ้อนยุ่งยาก ประกอบกับนักศึกษาไม่กล้าขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ประจำวิชาที่นักศึกษาเรียนอยู่ และนักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่ดี ไม่ตั้งใจเรียน นั่งคุยกับเพื่อน เข้าเรียนไม่ตรงเวลา หรือจดเนื้อหาวิชาไม่ทัน ทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่าย และทำให้นักศึกษามีปัญหาในการเรียน

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมมีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความมุ่งมั่นพยายามตั้งใจที่จะสำเร็จการศึกษาให้ได้ภายในเวลาที่กำหนดจึงมีพฤติกรรมที่ตั้งใจเรียนมีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ รู้จักแบ่งเวลา มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและพยายามหาวิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ดังที่ เทเลอร์ (Taylor. 1961 : 76) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีผลดีต่อการปรับตัวทั้งในด้านการเรียน ด้านสังคม อารมณ์ ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาบางคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาไม่สนใจเรียน ขาดเรียน ไม่ทำรายงานส่ง ไม่พยายามช่วยเหลือตนเอง โดยให้ความสนใจในกิจกรรมอื่นมากกว่า

2.4 รายได้ของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา แสดงว่านักศึกษาบางคนและผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ มีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำบางคน นักศึกษาจะต้องตั้งใจเรียนเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียนและมุ่งมั่นทำที่ดี

ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาบางคนและผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ มีพฤติกรรมการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาขาดแรงจูงใจ ขาดความมั่นใจ และขาดอุปกรณในการเรียน ในการทำกิจกรรม เกิดความวิตกกังวล ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน

2.5 อาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีอาชีพของผู้ปกครองเป็นอาชีพรับจ้างมีพฤติกรรมการเรียนดี ทั้งนี้

เพราะ ผู้ปกครองมีเวลาพอที่จะเอาใจใส่และให้คำแนะนำด้านการเรียนให้กับนักศึกษา ทำให้ นักศึกษาได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และนักศึกษามีการวางแผนการเรียนที่ดี ทำให้พฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาดี

ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาบางคนที่มีอาชีพของผู้ปกครองเป็นอาชีพรับจ้างมีพฤติกรรม การเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองของนักศึกษาไม่มีเวลาที่จะอบรมสั่งสอนนักศึกษา ทำให้ นักศึกษาขาดคนคอยแนะนำ ขาดที่ปรึกษา ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้พฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาไม่ดี

2.6 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองมีสถานภาพสมรสหม้าย มีพฤติกรรม การเรียนดี ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองของนักศึกษามีเวลาดูแลนักศึกษาโดยให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ สนับสนุน ส่งเสริม นักศึกษาด้านการเรียน ทำให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นและมีพฤติกรรม การเรียนดี

ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองมีสถานภาพสมรสหม้าย มีพฤติกรรม การเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ ไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนนักศึกษาเพราะต้องใช้เวลาในการหารายได้ ทำให้เกิดความห่างเหินกัน นักศึกษาหมดที่พึ่ง ขาดกำลังใจ ทำให้พฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม (2529 : 166 - 167) กล่าวว่า ถ้าเด็กมาจาก ครอบครัวที่แตกแยก แสดงว่า บิดา มารดา หย่าร้างกัน จะทำให้เด็กขาดความสุข คิดว่าตนไม่เป็น ที่ปรารถนาของครอบครัว ทำให้พฤติกรรม การเรียน การเรียนของนักศึกษาไม่ดี

2.7 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีพฤติกรรม การเรียนดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำ นักศึกษามีความตั้งใจเรียน มีความ รับผิดชอบ มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา เพื่อให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน

ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มี พฤติกรรม การเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาไม่สนใจเรียน ขาดแรงจูงใจในการเรียน มีความวิตก กังวล และไม่สามารถปรึกษาด้านการเรียนกับผู้ปกครองได้

2.8 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การเรียนของ นักศึกษาแสดงว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมากบางคนมีพฤติกรรม การเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักศึกษาเกิดความคุ้นเคยกัน มีการปรับตัวทุกด้านได้ดีเป็นการ ฝึกความคิดและการตัดสินใจของนักศึกษาและสอนให้นักศึกษาได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ชีวิตและเป็นการฝึกบุคลิกภาพการเป็นผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับ

พัน ทองชุมนุช. (2532 : 85-90) กล่าวว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมจำเป็นต้องเป็นผู้ปรับตัวด้านการเรียนได้ดี

ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมากบางคน มีพฤติกรรมการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษามุ่งเน้นในกิจกรรมมากเกินไป นักศึกษาเข้าเรียนไม่ตรงเวลา เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่ทำการบ้านหรือรายงานส่งอาจารย์ไม่ทันตามกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ คีลสกี (Koelsche. 1956 : 357- 364) ได้ศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนา พบว่า นักศึกษาบางส่วนที่ต้องออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมาก แต่ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านการละครสุนทรียภาพและบันเทิงต่างๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่ทางวิชาการ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา เรียงจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด ไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด มี 4 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_{17}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน (X_{18}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน(X_{20}) การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา (X_{23}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ตัวนี้ สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ได้ร้อยละ 57.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่

3.1 นิสัยทางการเรียน ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นลำดับแรกทั้งนี้เพราะนิสัยทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนเป็นประจำที่มีต่อการเรียน ซึ่งได้แก่การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน ความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผัดผ่อนหลีกเลี่ยงเวลาหรือทำในเวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลาไปกับเรื่องที่ไม่เป็นสาระจนเกินควร ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลาการรู้จักใช้วิธีการเรียนอย่างถูกต้อง มีการวางแผนเตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานเป็นระเบียบ รอบคอบ ทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ พัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ชยัน อดทน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาพร เมษรักษาวณิช (2515 : 65 – 67) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง นิสัยทางการเรียน ทักษะคิดในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน พบว่า นิสัยทางการเรียนทักษะคิดในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียร และผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นลำดับที่สองเพราะ ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนที่ดีสามารถเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคตเห็นประโยชน์ของ

การศึกษาต่อในระดับสูงเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพที่ดีเหมาะสมกับเกี่ยวกับการเรียน คือ ให้ความสำคัญต่อการเรียน มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นาทยา ปิณฑนานนท์ (2526 : 21 – 23) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยมีการคำนึงถึงผลของการกระทำนั้น ๆ ว่าจะส่งผลร้ายหรือผลดีแก่ตนเองและสังคมอย่างไร ควรประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้ไม่เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนจึงส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

3.3 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นลำดับที่สามเพราะ บรรยากาศในชั้นเรียนดี ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับความจุของนักศึกษา ครูอาจารย์ผู้สอนมีความเข้าใจนักศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงออกในการอภิปรายต่าง ๆ ซึ่งบรรยากาศทางการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเกิดจากผู้สอน วิธีสอน ผู้เรียน การซักถาม และการถกเถียงทางวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนในชั้นเรียนกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีจึงส่งผลให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมการเรียนที่ดีได้ นักศึกษาจะมีแรงจูงใจที่จะปรับตัวและสภาพตนเองด้านการเรียนให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด (2524: 179) เรื่อง รูปแบบการเรียนในโรงเรียน พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนในชั้นเรียนด้วย

3.4 การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา ส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้ เพราะการที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในมหาวิทยาลัย โดยที่มหาวิทยาลัยจัดหรือนักศึกษาจัดขึ้นเองก็ตาม นักศึกษาอาจแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมมากเกินไป ทำให้พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาไม่ดี เนื่องจากนักศึกษาเข้าเรียนไม่ตรงเวลา เรียนไม่ทันเพื่อน และทำการบ้านส่งอาจารย์ไม่ทันตามที่กำหนด เพราะนักศึกษามุ่งเน้นในกิจกรรมมากเกินไป ส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนไม่ดีและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก็ไม่ดีไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง. (2529 : 186-189) ที่ศึกษา องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ มีความสัมพันธ์ด้านลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์ และ คณะศึกษาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา และครูอาจารย์ผู้สอนได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ นิสัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ดังนั้นควรจัดประชุมครูอาจารย์ผู้สอน เพื่อจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

1.2 เนื่องจากลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนสามารถพยากรณ์การเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ดีที่สุด เพราะผู้เรียนนั้นเห็นว่าการมาเรียนทำให้ตนเองได้ความรู้และความสามารถ ทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ ดังนั้นทางสถาบันควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาให้มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนที่ดี มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนของนักศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษามีการใช้เวลาและแบ่งเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมการเรียนที่ดีและประสบความสำเร็จในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนกับนักศึกษาระดับอื่น ๆ จะทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำมาพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรนำปัจจัยที่พยากรณ์พฤติกรรมการเรียนที่ดีที่สุด คือ ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ไปทำการทดลองโดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การควบคุมตนเอง กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพฤติกรรมการเรียน เช่น ความรับผิดชอบด้านการเรียน ปัญหาด้านการเรียน เป็นต้น

2.4 ควรเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา โดยใช้วิธีอื่นร่วมด้วย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. ความคมทางการศึกษา
วารสารครูศาสตร์ 2 : 11 สิงหาคม – พฤศจิกายน 2515.
- กองบริการการศึกษา. คู่มือการปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดและกำกับ ของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ.2540. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา
สำนักงานปลัด ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2513) “การมัธยมศึกษาในประเทศไทย,” ประมวลบทความที่เกี่ยวกับการ
มัธยมศึกษา พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุ. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว. .
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2515). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบด้วยเศรษฐกิจการปรับตัว และ
กิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา ปกศ. ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนสูงและต่ำของ วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ . ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- จรรจา สุวรรณทัต. (2531). ประมวลบทความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526 – 2531
ฉบับอภินันทนาการครบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ : เยาวชนไทย
กับการมุ่งอนาคต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทนา นันทิกกร. (2533). การทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
การทำงานโดยวางเป้าหมายสำหรับเยาวชน. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จาริญา ศักรประธาน. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-
คณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย วชิราวุธวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- จารุลักษณ์ พินพรหมราช. (2529). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- จิตรฐิกานต์ สบายจิตร (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียน
การรับรู้คุณค่าในตนเองและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

- ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร
ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา. (2531). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้าน
ภูมิหลังด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน และด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของนิสิต คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ คม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชินวัฒน์ นิเจนตร. (2526). สภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นใน
เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดมศึกษา.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.
(วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพชาติ เมฆะวรรณนะ. (2529). เรียนให้เก่งในมหาวิทยาลัย . พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ ไอ เอส.
พรินติ้งเฮาส์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, และเพ็ญแข ประจักษ์ปัญญานิก (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย
รายงานการวิจัยฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินธ์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. (2529). รายงานการควบคุม
อิทธิพล สื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธารณี เจียรวัฒนะ. (2531). พฤติกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผลสำเร็จการเรียน
วิทยาศาสตร์ ตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนวิชา วิทยาศาสตร์สูง. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่าย
เอกสาร.
- ธีรยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525). พฤติกรรมในการเรียนการสอน, เอกสารการสอนชุด
วิชา พฤติกรรมการสอนประถมศึกษาหน่วยที่ 6-10. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพันธ์
พิบูลย์ชัย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2527). “นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้” ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร.
กรุงเทพฯ : องค์กรศิลปการพิมพ์.
- นภาพร เมฆรักขานิช. (2514). ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยการเรียน ทักษะคิดในการเรียน กับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- นาคยา ปิลันธนาพันธ์. (2526). อนาคตศาสตร์. กรุงเทพฯ : พีระพัทธนา.
- นิพนธ์ คันทะเสวี.(2528) มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2534). รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัย- และพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

ประดิษฐ์ อุปรมัย.(2527). จิตวิทยาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิกตอรี เพาเวอร์ พอยท์.

ประพัฒน์ จำปาไทย.(2524).ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พินดา สิ้นสุวรรณ. (2527). การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา ศึกษาเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้วยการสอนโดยการใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

พัน ทองชุมนุช. (2531-2352). “กิจกรรมกับการพัฒนานักศึกษา,” วารสารสารศึกษาศาสตร์. พิมพ์มาศ ตันท์เจริญรัตน์. (2534). ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตตาก.ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.

พิมพ์ศรี เปาณิล. (2530). บรรยากาสการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามทัศนะ ของนิสิต. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2524). การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพโรจน์ โดเทศ. (2531, มีนาคม). อนาคตกลุ่มประสบการณ์ที่ควรมีในหลักสูตรประถมศึกษา, วารสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 11(6) : 18 -21.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2538). เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา.

กรุงเทพ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ยุวดี เทียรชมประสิทธิ์. จิตวิทยาวัยรุ่น. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2536.

วันเพ็ญ หวังวิวัฒน์เจริญ และคนอื่น ๆ. (เมษายน-มิถุนายน 2539). วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. ปีที่ 4 ฉบับที่ 2.

วิญญู พูลศรี. (2523). ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัยและทัศนคติการเรียนของนักเรียนระดับ

ประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูเชียงใหม่.ปริญญานิพนธ์. ศศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.

รุ่งทิวา จักรกร. (2527). วิธีการสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม.

ศรีระพร จันทโนทก.(2538). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์.(2524). “ สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน,” ในการวิจัย

เชิงบรรยาย. โรงพิมพ์เจริญผล.

สมดุล ชาญนวงศ์.(2533). คุณลักษณะทางจิตใจของประชากรไทยที่อาศัยอยู่หมู่บ้านที่มีระดับ

การพัฒนาต่างกัน. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สงัด อุทรานันท์. (2525). การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สายพิน สุดคเน้ง.(2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับ

ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สำเนา ขจรศิลป์. (2537). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 : พื้นฐานและการบริการนักศึกษา.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สิริวรรณ ศรีพหล. (2526). “รูปแบบการสอนและกิจกรรมการเรียนในวิชาสังคมศึกษา,”

เอกสาร- การสอนสังคมศึกษา หน่วยที่ 10 – 15. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุกัญญา แยมยิ้ม. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา กรุงเทพมหานคร. ปริญญา

นิพนธ์. กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคร

ริน-

ทรวโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุปรีชา หิรัญโต. (2524). การวางแผนพัฒนาโรงเรียน. เอกสารประกอบการสอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. : นนทบุรี.

- สุพัตรา วิจิตรโสภา. (2532). *ศึกษาองค์ประกอบบางประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี วงศ์ปลุกแก้ว (2526). *ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความเชื่อมั่นในตนเองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2531). *ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญ ของนิสิต*. ปรินูญานิพนธ์. วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ชูพิกุลชัย. *จิตวิทยาทั่วไป*. ภาคจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง , กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา , 2518.
- โสภา ชูพิกุลชัย(2528) *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- อวยชัย ้วยสุวรรณ. (2521). *การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้องค์ประกอบที่อยู่ในอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญา*. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ . (2525). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชาเรียนและความสำนึกในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล*. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- อุบลรัตน์ เต็งไตรลักษณ์. (2520, ธันวาคม). *การศึกษาในอนาคต*. วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. 11 (2) :28-40.
- อุรัญญา รุกขมธร์. (2526). *สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักร แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อำไพ อินฟ้าแสง. (2524). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- อเนก กรีแสง. (2520) . *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- Anderson, Mary J. (1970, March 7). "Effects of Classroom Social Climate on individual Aiming." *American Education Research Journal*. 7: 135 – 152.
- Astin, A.W. (1964). "Personal and Environmental Factor Associated with College Dropouts Among High Aptitude Student," *The Journal of Educational Psychology*. 55 : 219 – 227.

- Astin, A.W.(1996). *Predicting Academic Performance in College*. New York : Free Press : 229.
- Bush, R.N.(1942). "A Study of Student Teacher Relationship," *The Journal of Education Research*. 35:645 – 656.
- Cranton, Charles M. and Mccort Barclay. (1985, April). " A Learner Analysis Experiment : Cocnotive Style Versus Learning Style in Undergraduate Nursing Education," *The Journal of Nursing Education*, 24 : 136-138.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). " *Essentials of Psychological Testing*." 3 ec. New York : Harper and Row Publisher.
- Eysenck, H.J., Arnold, W. and Meili,R. (1972). *Encyclopedia of Psychology*. London : Search Press.
- Eysenck, Han J. (1970). *The Structure of Human Personality*. London : Metheren.
- Gouldner. Alvin W. and Helen P. Gouldner. (1963) *Modern Sociology*. Harcourt, Brase and World,Inc.
- Grage, N.L. and David C. Berliner.(1979). *Educational Psychology* .2nd ed. Chicago :RAND Mcnally College Publishing Company.
- Greenberg, Mark T; Judith M. Siegal and Cynthia J. Leitch. (1983, October). "The Nature and Importance of Attachment Relationships to parents and peers during adolescence," *The Journal of Youth and Adolescence*. 5 : 373 – 386.
- Haslam,Warren L.and Brown,William F.(1968) " Effect of study Skill Instruction For High School Sophomores," *The Journal of Educational Psychology*. 59 : 223-226.
- Herbert, Stroup. (1969). *Toward the Philosophy of Student Activities*. Minneapolis : University of Minesota Press.
- Hildreth, Gertude H. *Introduction to the Gifted*. New York : Mc Graw – Hill Book Co; 1969.
- Holtzman, H. Wayne. (1965). "Survey of Study Habits and Attitudes." New York : The Psychology Corporation.
- Koivo, Anne Diblak. (1983, February). *The Relationship of Student Perception of Study Habits and Attitudes Based on Differences in Sex and Academic Achievement*.
- Lawrence,Frances.(1976) " Student Perception of the Classroom Learning Environment in Biology, Chemistry and Physics," *The Journal of Research in Science Teaching*. 13; 315 – 323.

- Lewin K.R., Lewin Lippert and Lewin White. (1939). "Pattern of Aggressive Behavior in Experimentally Created, Social Climate," *The Journal of Social Psychology*. 10 : 271 – 279.
- Light , Louise L. and Alexakos,C.E. (1970,July – August) "Effect of Individual and Group Counseling on Study Habit," *The Journal of Education Research* : 450 – 455.
- Maddox, R. (1963). *How to Study*. Greenwich,Conn : Fawcet Publication.
- Mehren, W.A. and Lehman, J.J. *Measurement and Evasurement in Education and Psychology*. New York : Holt, Rinechart and Winston, 1975.
- Mischek,w.(1974). " *Processes in delay of Gratification,In L. Berkowitz(ed.) Advances in Experimental Social Psychology.Vol,*" New York : Academic Press : 249 – 293.
- Mussen, H.P. and Conger. (1956). "*Children Development and Personality.*" New York : Harper and Brother.
- Oberteuffer, Delbet. "*School Mental Education.*" New York : Harper and Brother, 1954.
- Pooham, James W. and Moor, Mary R. (1960, September – May). "A Validity Check on the brown. Holtzman Survey of Study Habits and Attitudes and the Brown Collage Inventory of Academic Adjustment," *The Personal and Guidance Journal*. 38 : 522 – 554.
- Prescott, D.A. (1996). "A Report of Conferences and Child Study," *Educational Bulletin* Bangkok : Chulalongkorn University.
- Raynor. (1982). "*Motivation, Career Striving and Aging.*" Washington : Hemisphere Publishing Corporation.
- Ringness,Thomae A . (1968). "*Mental Health in the school.*" New York : Random Hose
- Rogers , Carl. (1969). *Freedom to Learn*. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill
- Romine, Stephen. (1974,December). "Student and Faculty Perception of Effective University Instruction Climates," *The Journal of Educational Research*.68 (4) : 139-143.
- Rothman, Esther P. (1968). "Needed : the Teacher and a Specialist in Human Relation." *The Education Digest*. 32(1) : 34-36.
- Song and Hattie John. (1984, December). "Home Environment Self – concept and Academic Achievement : Acausal Modeling Approach," *The Journal of Educational Psychology*. 76 : 1276 – 1281.

- Thornburg, Hershel D. (1975 , January). "Attitudinal Determinants : in Holding Dropout in School," *The Journal of Educational Research*. 68 : 181 – 185.
- Tiedman , S.C. (1942). "A Study of Pupil – Teacher Relationships." *The Journal of Educational Research*. 35: 657 – 644.
- Tyler , Louis L. (1964). "The Concept of an Ideal Teacher Student Relationship," *The Journal of Educational Research*. 58(6):112 – 117.
- Withall, Joh. (1997, March). "The Development of A Technique for the Measurement of Social Emotional Climate in Classrooms," *The Journal of Experimental Education*.17 : 347.
- Wrenn, C. Gilbert.(1968). *Study Habits Inventory*. Stanford University Press.
- Wrenn, C. Gilbert and Larsen P. Robert. (1969). *Studying Effectively*. Stanford : Stanford University Press.
- Wright, D. (1975). *The Psychology of Moral Behavior Middlesex*. England: Penquin Boods Ltd.

ภาคผนวก

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัวเมื่อท่านอ่านข้อความแล้วท่านโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่อง ( )

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. คณะวิชาที่กำลังศึกษา

หมวดการเงิน ( ) คณะบัญชี ( ) คณะบริหารธุรกิจ ( ) คณะเศรษฐศาสตร์

หมวดสังคม ( ) คณะนิเทศศาสตร์ ( ) คณะนิติศาสตร์ ( ) คณะมนุษยศาสตร์

( ) คณะศิลปกรรมศาสตร์ ( ) วิทยาลัยนานาชาติ

หมวดวิทยาศาสตร์ ( ) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ( ) คณะวิศวกรรมศาสตร์

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA) .....

4. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้ / เดือน.....บาท

5. อาชีพของผู้ปกครอง

( ) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) เกษตรกรรม

( ) รับจ้าง/พนักงานบริษัท/ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

6. สถานภาพสมรสของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

( ) โสด

( ) คู่

( ) หม้าย

7. ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี

( ) ปริญญาตรี

( ) สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดนิสัยทางการเรียนของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
 บางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยมาก
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนตามที่ได้กำหนดไว้					
2	ข้าพเจ้าเตรียมอ่านหนังสือล่วงหน้าสำหรับการเรียนในแต่ละวิชา					
3	ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงตามเวลาที่อาจารย์เข้าสอน					
4	เมื่อข้าพเจ้าขาดเรียน ข้าพเจ้าจะรีบติดตามเนื้อหาที่เรียนโดยสอบถามจากเพื่อนหรืออาจารย์ผู้สอนทันที					
5	ในขณะที่เรียน ข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอนทุกวิชา					
6	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าไม่มีสมาธิในการเรียน					
7	ในขณะที่อาจารย์สอนข้าพเจ้าชอบคุยกับเพื่อน					
8	ในขณะที่เรียนเมื่อมีข้อสงสัย ข้าพเจ้าจะซักถามอาจารย์					
9	ข้าพเจ้าพยายามเลือกที่นั่งด้านหลังเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกอาจารย์เรียกให้ตอบคำถาม					
10	ในขณะที่เรียน ข้าพเจ้าจะจดหัวข้อสำคัญของเรื่องที่เรียน					
11	ถ้าทำรายงานที่ได้รับมอบหมายไม่ทัน ข้าพเจ้าจะไม่เข้าเรียนในวิชานั้น					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
12	เมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม					
13	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด					
14	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ นั่งคุยกับเพื่อน					
15	ในแต่ละวันหลังเลิกเรียน ข้าพเจ้าจะทบทวนวิชาที่ได้เรียนมาแล้ว					
16	ข้าพเจ้าจะทำเครื่องหมายเพื่อให้สะดวกต่อการจดจำและการทบทวนบทเรียน					
17	ข้าพเจ้าจะย่อเนื้อหาของแต่ละวิชาเพื่อช่วยใน การทบทวนบทเรียน					
18	เมื่อข้าพเจ้าว่าง จะทบทวนบทเรียนอยู่เสมอ					
19	ข้าพเจ้ามีการวางแผนในการเตรียมดูหนังสือเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าสนใจหาความรู้อยู่เสมอเพื่อความก้าวหน้าในการเรียน					
2	ข้าพเจ้าตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อจะได้นำความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
3	ข้าพเจ้าเรียนเพื่อให้ผ่านไปวัน ๆ เท่านั้น					
4	ถ้าข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจวิชาใดวิชาหนึ่งข้าพเจ้าจะไม่เข้าเรียน					
5	ความตั้งใจทำงานจะช่วยให้ข้าพเจ้าได้ในสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ					
6	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อจะประสบความสำเร็จในการเรียน					
7	ข้าพเจ้าไม่ชอบวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้าเพราะเหตุการณ์มักไม่เป็นไปตามแผน					
8	วิชาที่เรียนส่วนใหญ่ ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอนาคตได้เสมอไป					
9	ถ้าข้าพเจ้าต้องทำงานสำคัญจะวางแผนการทำงานเป็นขั้นตอนว่าจะทำอะไรบ้าง					
10	ข้าพเจ้าจะอดทนต่อการเรียนไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใดเพื่อความสำเร็จในอนาคต					
11	ข้าพเจ้าจะขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนแม้ว่าผลการเรียนในปัจจุบันยังไม่ได้พอ					
12	แม้ว่าข้าพเจ้าไม่ชอบวิชาใดก็ตามข้าพเจ้าจะพยายามตั้งใจเรียนเพื่อให้สอบได้คะแนนดี					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของ ข้าพเจ้า					
2	ผู้ปกครองแนะนำวิธีการอ่านหนังสือให้ข้าพเจ้า					
3	ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					
4	ผู้ปกครองให้กำลังใจเมื่อข้าพเจ้าทำคะแนนสอบไม่ดี					
5	ผู้ปกครองกล่าวชมข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าทำคะแนนสอบได้ดี					
6	ผู้ปกครองให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกแผนการเรียน					
7	ผู้ปกครองซักถามเมื่อข้าพเจ้ากลับบ้านผิดเวลา					
8	ผู้ปกครองให้คำปรึกษา แนะนำและให้ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวเมื่อข้าพเจ้าแก้ปัญหาเองไม่ได้					
9	ผู้ปกครองให้คำปรึกษา แนะนำและให้ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับการเรียนเมื่อข้าพเจ้าแก้ปัญหาเองไม่ได้					
10	ผู้ปกครองดูแลข้าพเจ้าอย่างใกล้ชิดเมื่อข้าพเจ้าป่วย					
11	ผู้ปกครองอนุญาตให้ข้าพเจ้าไปเรียนพิเศษ					
12	ผู้ปกครองให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแต่งกายของข้าพเจ้า					
13	ผู้ปกครองซักถามเกี่ยวกับการคบเพื่อนของข้าพเจ้า					
14	ข้าพเจ้าได้รับความรักความเอาใจใส่และความอบอุ่นจาก ผู้ปกครอง					
15	ผู้ปกครองไม่ทราบว่าข้าพเจ้าต้องการเรียนคณะใด					
16	พฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อผู้ปกครอง ข้าพเจ้าปรึกษาผู้ปกครอง เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					
17	ข้าพเจ้ามักขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนจากผู้ปกครอง					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
18	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลือกแผนการเรียน					
19	ข้าพเจ้าทำงานที่ผู้ปกครองมอบหมายให้ด้วยความเต็มใจ					
20	ข้าพเจ้าขอคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวกับผู้ปกครอง					
21	ข้าพเจ้ารายงานเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบอยู่เสมอ					
22	เมื่อกลับบ้านข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อกว่าที่ต้องอยู่ร่วมกับผู้ปกครอง					
23	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ปกครองในเรื่องการคบเพื่อน					
24	ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการเรียนตามที่ผู้ปกครองสั่งสอน					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
สถานที่เรียน						
1	สภาพห้องเรียนไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
2	ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน					
3	ห้องเรียนคับแคบ					
4	โต๊ะเก้าอี้ไม่พอกับจำนวนนักศึกษา					
5	อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว					
6	ห้องเรียนมีฝุ่นละอองมาก					
สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน						
7	สถาบันมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย					
8	แต่ละห้องมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
9	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้มีสภาพที่ดีในการใช้งาน					
10	อาจารย์ใช้สื่อประกอบการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
<u>พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>						
1	อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
2	อาจารย์เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าเข้าพบได้โดยสะดวก					
3	อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้า					
4	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาข้าพเจ้าจะปรึกษาอาจารย์					
5	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับอาจารย์					
6	อาจารย์เข้าใจในปัญหาส่วนตัวของข้าพเจ้า					
7	อาจารย์ห่วงใยข้าพเจ้าด้านการเรียน					
8	อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา					
9	อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า					
<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์</u>						
10	ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นกับอาจารย์					
11	ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้ซักถามอาจารย์					
12	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับอาจารย์ได้					
13	ข้าพเจ้านึกถึงอาจารย์เมื่อมีปัญหาการเรียน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้ เพื่อนในห้องช่วยอธิบายให้ข้าพเจ้าเข้าใจ					
2	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับเพื่อนในห้องได้ดี					
3	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนได้					
4	เพื่อนไม่ให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนเมื่อข้าพเจ้าขอความช่วยเหลือ					
5	ข้าพเจ้าคุยกับเพื่อนได้เป็นบางครั้ง					
6	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อนได้					
7	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนในห้องได้					
8	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้เมื่อขาดเพื่อน					
9	เพื่อนไม่มีความจริงใจต่อข้าพเจ้า					
10	ข้าพเจ้าไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน					
11	ข้าพเจ้าเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					
12	ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือกับเพื่อนที่เรียนอ่อน					
13	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกันและกัน					
14	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนได้					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น พิธีไหว้ครู/ พิธีปฐมนิเทศประเพณีรับน้อง ฯลฯ					
2	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น การบริจาค โลหิต การบริจาคของผู้ประสบภัย ฯลฯ					
3	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น การตักบาตร การหล่อเทียนเข้าพรรษา การไถ่ชีวิตโค กระบือ ฯลฯ					
4	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เช่น ร่วมแข่งขันกีฬาระหว่าง คณะหรือร่วมเชียร์กีฬาที่ร่วมแข่งขันกับสถาบันอื่น ฯลฯ					
5	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ เช่น โครงการอบรมเทคนิคแต่งหน้า ฯลฯ					
6	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชมรม					
7	ข้าพเจ้าขอเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมในมหาวิทยาลัย					
8	ข้าพเจ้าทราบวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ที่ข้าพเจ้าได้เข้าร่วม					
9	ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์ตรงจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ					
10	หลาย ๆ กิจกรรมที่ข้าพเจ้าเข้าร่วมทำให้ข้าพเจ้าประทับใจ					
11	การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและจริยธรรมเป็นการ ส่งเสริมพัฒนาด้านจิตใจ					
12	การเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการในมหาวิทยาลัยช่วยให้ ข้าพเจ้าได้ทั้งความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
13	การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัยช่วยให้ข้าพเจ้า รู้สึกสนุกสนานผ่อนคลายความเครียด					
14	การเข้าร่วมกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมใน มหาวิทยาลัยช่วยให้ข้าพเจ้าเกิดความซาบซึ้งในศิลปะและ วัฒนธรรมของชาติไทย					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>พฤติกรรมกรเรียนในห้องเรียนของนักศึกษา</u>					
1	ข้าพเจ้าลืมนำหนังสือเรียนมาในบางวิชา					
2	ข้าพเจ้ามาทันเวลาเข้าเรียน					
3	ข้าพเจ้านำอุปกรณ์การเรียนมาครบทุกวิชา					
4	ข้าพเจ้าชอบคิดถึงเรื่องอื่นขณะฟังอาจารย์สอน					
5	ในเวลาเรียนข้าพเจ้าชอบมองออกไปนอกห้อง					
6	ข้าพเจ้านำงานอื่นขึ้นมาทำในขณะที่อาจารย์สอน					
7	ข้าพเจ้าพยายามจดคำอธิบายของอาจารย์ให้มากที่สุด					
8	ข้าพเจ้าเข้าเรียนสายเป็นประจำ					
9	ถ้าข้าพเจ้าจดคำอธิบายของอาจารย์ไม่ทันก็จะเว้นไว้ก่อน และขอยืมเพื่อนมาจดภายหลัง					
10	แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ชอบเรียนในบางวิชา แต่ข้าพเจ้าก็จะพยายามตั้งใจเรียน					
11	ข้าพเจ้าพยายามจดคำอธิบายจากความเข้าใจ					
	<u>พฤติกรรมกรเรียนนอกห้องเรียนของนักศึกษา</u>					
12	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่อาจารย์มอบหมายได้ไม่นานก็จะรู้สึกเบื่อและจะหยุดทำงานนั้น					
13	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือก็ต่อเมื่อมีคนบอกให้อ่าน ไม่เคยอ่านด้วยความสมัครใจ					
14	ข้าพเจ้าทำการบ้านส่งทันเวลาที่กำหนด					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
15	ข้าพเจ้าพยายามปรับปรุงการทำงานให้ดีที่สุดเพื่อให้งานสำเร็จ					
16	แม้ว่างานที่อาจารย์ให้ทำจะไม่น่าสนใจ ข้าพเจ้าก็ตั้งใจทำงานให้เสร็จเรียบร้อย					
17	ข้าพเจ้าขาดเรียนบ่อย					
18	ข้าพเจ้าพยายามทำงานจนสุดความสามารถ ไม่ว่างานนั้นจะยากหรือง่ายเพียงใด					
19	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้ ข้าพเจ้าจะขอลอกจากเพื่อน					
20	เวลาอ่านหนังสือ ข้าพเจ้าจะจับใจความสำคัญของเนื้อ เรื่องที่อ่านไม่ค่อยได้					
21	เมื่อข้าพเจ้าทำงานบกพร่องแล้วถูกอาจารย์ตำหนิ ข้าพเจ้าจะเกิดความท้อถอย หหมดความพยายามที่จะ ทำงานนั้นต่อไป					
22	เมื่อเรียนวิชาใดไม่เข้าใจข้าพเจ้าจะไม่เข้าเรียนในวิชานั้น					
23	ข้าพเจ้าจะไม่เข้าเรียนเมื่อมีโอกาส					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นายอาคม ระดมสุข
วัน เดือน ปีเกิด	3 ธันวาคม 2510
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	120 หมู่ 4 ต.บางยอ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ 10130 โทรศัพท์ 02-4610750
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ถ.พระรามสี่ คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 02-350-3500 ต่อ 1599
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำแผนกทุนการศึกษา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2531	การศึกษามหาบัณฑิต (คบ.) วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนว วิทยาลัยครูธนบุรี
พ.ศ.2547	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ